

JMG

Kandidatuppsats i journalistik

Institution för journalistik,
medier och kommunikation

2026-01-09

www.gu.se/jmg

De Dolda Makthavarna

Åsiktsmaskinernas framväxt

2015 – 2025

Författare: Hanna Bornander, Otto Swedmark, Erica Tominc

Handledare: Helena Almqvist Hägglund

Kursansvarig: Elena Johansson

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

This study examines the extent and contents of syndicated articles written by Liberala Nyhetsbyrå (LNB) and in-house produced editorial articles within 53 Swedish newspapers to map its potential effects on the local agenda. Through a quantitative content analysis of 888 articles gathered from the first half-years during 2015 and 2025, this study maps and compares articles written during a time of large changes to local newspapers. The agenda-setting theory as well as the democracy perspective have been utilized to analyse the centralization of editorial articles in the chosen local newspapers.

The study's results reveal a big shift in the amount of syndicated content, in-house editorials decreased by 42 percent while articles written by Liberala Nyhetsbyrå increased with 39 percent between the chosen years. During the first half of 2025 nearly half of all the editorial text in the newspapers that were studied were written by LNB, indicating that syndicated editorial articles have transitioned from being a valuable supplement to an indispensable tool for the output of articles. The results highlight that the syndicated articles mostly centre around nationwide and global issues which results in a decreased scrutiny of local power holders and a less local coverage. However, the results also show a small increase in local articles written by self-produced writers.

The study can conclude that the enhanced reliability on LNB articles have shifted the editorial power to a handful of centralized writers with a big influence over the political agenda nationwide. This development, caused by less editorial resources and the merging of editorial offices, can lead to lessening trust among the readers and risk weakening local democracies.

Key Words: Syndicated contents, local newspapers, editorial pages, Liberala Nyhetsbyrå, concentration of ownership, fusion of editorial offices and reduced resources.

Nyckelord: Syndikerat innehåll, lokala tidningar, ledarsidor, Liberala Nyhetsbyrå, ägarkoncentration, fusion av redaktioner, dagordning och minskade resurser.

Authors: Hanna Bornander, Otto Swedmark, Erica Tominc

Innehållsförteckning

BEGREPPSDEFINITION.....	4
1 INLEDNING.....	5
2 BAKGRUND.....	6
2.1 LOKALA LEDARSIDOR OCH DERAS DEMOKRATISKA ROLL	6
2.2 LOKALTIDNINGSMARKNADENS UTVECKLING MELLAN 2015–2025.....	7
3 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR.....	10
4 TIDIGARE FORSKNING	11
4.1 BYRÅERNAS ROLL I NYHETSPRODUKTIONEN	11
4.2 SYNDIKERAT INNEHÅLL.....	12
5 TEORETISK RAM.....	14
5.1 DEMOKRATIPERSPEKTIVET	14
5.2 DAGORDNINGSTEORIN.....	15
6 METOD.....	17
6.1 KVANTITATIV INNEHÅLLSANALYS	17
6.2 MATERIAL & URVAL	17
6.2.1 Urval.....	18
6.2.2 Begränsningar.....	19
6.3 OPERATIONALISERING	20
6.4 INTERN & EXTERN VALIDITET.....	22
6.4.1 Intern validitet.....	22
6.4.2 Extern validitet	22
6.5 STUDIENS RELIABILITET	23
6.6 ETISKA ÖVERVÄGANDEN	23
7 RESULTAT	24
7.1 INKÖPT LEDARMATERIAL MELLAN 2015 OCH 2025	24
7.2 SYNDIKERADE RESPEKTIVE EGENPRODUCERADE LEDARTEXTER	26
8 ANALYS	31
8.1 UTVECKLINGEN AV INKÖPT LEDARMATERIAL PÅ LOKALA LEDARSIDOR.....	31
8.1.1 Förskjutning från lokal egenproduktion till inköpt ledarmaterial.....	31
8.1.2 Förändrad funktion och makt över dagordningen	32
8.1.3 Ökad spridning och syndikerat ledarmaterial	32
8.2 LEDARSIDORNAS PRIORITET AV NYHETSÄMNE OCH GEOGRAFISKA OMRÅDEN.....	32
8.2.1 En majoritet av artiklarna är rikstäckande oavsett skribent.....	33
8.2.2 Liberala Nyhetsbyråns skribenter är främst etablerade i de nationella och globala arenorna.....	33
8.2.3 Dominans i ämneskategorierna	34

8.2.4	<i>Skribenterna som bestämmer dagordningen</i>	35
9	DISKUSSION	37
9.1	STANDARDISERAT MATERIAL KOMPENSERAR FÖR BRISTANDE RESURSER	37
9.2	SYNDIKERAT INNEHÅLL HAR EN POTENTIELL PÅVERKAN PÅ DEMOKRATIN	38
9.3	DE DOLDA MAKTHAVARNA	38
10	SLUTSATSER	40
10.1	BEGRÄNSNINGAR OCH FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING	40
	REFERENSER	42
	APPENDIX	46
	BILAGA 1 KODSCHEMA	46
	BILAGA 2 KODINSTRUKTIONER	51
	BILAGA 3 FÖRTECKNING ÖVER VILKA TIDNINGAR SOM KODATS OCH NÄR	54
	2015	54
	2025	55
	BILAGA 4 TIDNINGAR LIBERALA NYHETSBYRÅN HAR AVTAL MED 2025	56
	BILAGA 5 ARTIKLAR MED URSPRUNG "HÄNDELSE"	58
	BILAGA 6 LNB-ARTIKLAR MED FLEST ANTAL ÅTERPUBLICERINGAR.....	59

Begreppsdefinition

Betaltidning

Tidningar som helt eller delvis begränsar tillgång till innehållet för den som inte är villig att betala.

Syndikerat innehåll

Journalistiskt material som produceras av en extern aktör, exempelvis en nyhetsbyrå, och som köps och återpubliceras av redaktioner avsett att kunna användas både i traditionella och digitala medier.

1 Inledning

Svenska lokalredaktioner minskar och försvinner samt slås ihop till noder i ett större koncernnätverk, men ändå publiceras fler nyheter i digitala publikationer än vad som tidigare gjorts. Det har istället blivit allt vanligare att återanvända ett färdigpaketerat material producerat av externa nyhetsbyråer (Nygren & Nord, 2017). Nyhetsbyråer som producerar redaktionellt innehåll har funnits under en lång tid, exempelvis Tidningarnas Telegrambyrå som funnits sedan 1921 (TT Nyhetsbyrån, u.å.), men i vilken utsträckning och i vilken omfattning de används, råder det bristande forskning kring.

År 2025 hade omkring 88 procent (Bilaga 4; Kungliga biblioteket, 2026) av de svenska lokaltidningarna med liberala och centerpartistiska ledarsidor, tillhörande fem koncerner, ett löpande avtal med Liberala Nyhetsbyrån, som har sin redaktion i centrala Stockholm (Lernfelt, e-post, 24 september 2025; Liberala Nyhetsbyrån, u.å.). Detta innebär att en centraliserad redaktion och deras skribenter regelbundet skriver ledartexter som publiceras över hela landet i de lokala dagstidningarna och har därför stort inflytande över vilka frågor som lyfts, hur dessa framställs och hur opinionsbildningen ser ut.

Forskningen kring nyhetsbyråer har beskrivits som en paradox då det är tydligt att nyhetsbyråerna används flitigt, trots det är området dåligt beforskat och har en mycket liten roll i den offentliga debatten. Det finns forskning som pekar på de positiva följderna av att redaktioner använder syndikerat innehåll, exempelvis kostnadseffektivisering och en ökad regelbundenheten bland de mer inaktiva läsarna medan andra lyfter de negativa konsekvenserna av att det blir färre unika publiceringar (Adams & Baldasty, 2001; Choi m.fl., 2025; Hellekant Rowe & Karlsson, 2017). Byråerna tar inte bara mandat över att leverera material, utan de har också möjligheten att sätta nyhetsagendan genom sin distribution. Detta innebär att det finns en risk för minskad mångfald (Boumans m.fl., 2018).

Studier pekar på att lokala redaktioner främjar kommunbevakningen och synliggörandet av lokala kontroverser, vilket nyhetsbyråer inte tycks kunna kompensera för (Hellekant Rowe & Karlsson, 2017, s. 123). Däremot efterfrågas mer forskning för att generera en bredare förståelse för vad som karakteriserar nyhetsbyråer och syndikerat innehåll samt om mängden ökar över tid (Boumans m.fl., 2018; Hellekant Rowe & Karlsson, 2017; Vogler m.fl., 2024; Nygren & Nord, 2017).

Genom en kvantitativ innehållsanalys syftar den här studien till att analysera ledartexter i samtliga 53 lokaltidningar som har ett avtal med Liberala Nyhetsbyrån. Avgränsningen möjliggör en analys och jämförelse av egenproducerat respektive köpt innehåll på lokaltidningarnas ledarsidor. Studien är avgränsad till ledartexter publicerade första halvåret 2015 och 2025, vilket möjliggör en kartläggning över ett decennium där det skett stora förändringar i medielandskapet.

2 Bakgrund

Mellan 2004 och 2017 stängdes ungefär 47 procent av redaktionerna för lokala och regionala tidningar. Nedläggningar av redaktioner, centralisering av produktionen och ett minskat antal journalisttjänster har lett till att lokaltidningar sällan har samma lokala närvaro som förr, både gällande fysiska redaktioner och lokala reportrar (Nygren m.fl., 2018). År 2015 ägde de åtta största koncernerna nära 90 procent av de tryckta tidningarna i Sverige. I mitten av 2020-talet fördelas i stort sett samma andel på de fem största koncernerna (Ohlsson, 2016; Facht & Falk, 2025). I brist på resurser har redaktioner i större utsträckning behövt vända sig till underleverantörer som exempelvis Tidningarnas Telegrambyrå (TT). Trots redaktionernas minskade resurser, publiceras det fler nyheter i de digitala tidningarna eftersom det finns mer material från underleverantörer att tillgå (Nygren & Nord, 2017). Vogler m.fl. (2024) lyfter paradoxen av att nyhetsbyråer har en hög praktisk betydelse, i form av högt användande, men låg synlighet i forskningen och den offentliga debatten. Utöver den medieägda nyhetsbyrån TT finns det nyhetsbyråer som uteslutande skriver ledartexter för vilka lokaltidningar med en prenumeration får tillgång till att använda. Programledaren i radioprogrammet Medierna i P1 beskriver dessa aktörer som "en dold makthavare" (Ramel & Korbutiak, 2025, 27:33). Dold i den bemärkelse att de opinionsfokuserade nyhetsbyråernas existens inte är lika allmänt känd som andra nyhetsbyråer. En av dessa underleverantörer till de svenska lokala tidningsredaktionerna är Liberala Nyhetsbyrån.

2.1 Lokala ledarsidor och deras demokratiska roll

Lokaljournalistik utgör en central del av den demokratiska infrastrukturen genom att förse medborgarna med information, granska lokala makthavare och upprätthålla en offentlig arena för samhällsdebatten (Nygren & Althén, 2014). Bland de sektioner i digitala och fysiska tidningar som är särskilt betydelsefulla för demokrati och medborgarskap återfinns bland annat ledarsidan (Nygren & Althén, 2014, s. 23). På ledarsidan publiceras vanligtvis debattartiklar, men även kolumner och kvalificerade insändare. Artiklarnas syfte är att påverka läsarens kunskaper, åsikter och attityder, samt i viss mån deras politiska beteende (Nationalencyklopedin, u.å.). Genom denna opinionsbildande funktion bidrar ledarsidan till att forma den lokala offentligheten och uppfylla lokaljournalistikens uppdrag.

Lokaljournalistiken fyller två centrala demokratiska funktioner: den sociala och den granskande (Hellekant Rowe & Karlsson, 2017). Den sociala funktionen innebär att medierna, genom bevakning av nyheter och händelser i närområdet, skapar gemensamma referensramar som stärker den lokala identiteten och sammanhållningen. Detta har visat sig vara avgörande för människors engagemang i det lokala samhället och därmed den lokala demokratin (Nygren & Althén, 2014).

Den granskande funktionen kan delas in i fyra centrala dimensioner: *övervakningsmakten*, *offentlighetsmakten*, *forumsfunktionen* och *granskningsmakten*. Övervakningsmakten innebär att makthavare är medvetna om att de granskas, offentlighetsmakten syftar till att förse medborgarna med relevant information, forumsfunktionen möjliggör öppen debatt, och granskningsmakten innebär att medierna aktivt kan avslöja maktmissbruk (Nygren, 2003). Ledarsidan kan därmed bidra till forumsfunktionen då den per definition

(Nationalencyklopedin, u.å.) tolkar händelser, tar ställning och driver offentlig debatt. Dessutom förstärker ledarsidan offentlighetsmakten genom att belysa olika relevanta händelser och samhällsfrågor.

Samtidigt har ledarsidans roll i det nya digitala medielandskapet ifrågasatts, och för att behålla läsare och relevans krävs det att ledarsidorna särskilt lyfter lokala frågor som ingen annan bevakar (Malmsten, 2024). Forskning visar att medborgare värderar närhet mellan journalistik och samhälle; de efterfrågar bevakning av lokala politiker och makthavare, information om aktuella händelser samt forum för diskussion av offentliga frågor (Richards, 2013; Hess & Waller, 2017; Firmstone & Coleman, 2015). Ledarsidorna med sin tolknings- och debattfunktion är väl lämpade för att möta dessa behov genom att skapa utrymme för samtal och sätta lokala frågor på den politiska dagordningen.

Nords (2022) kartläggning av opinionstexter under valrörelser belyser hur ledartexter om demokrati dominerade valbevakningen 2018, vilket förklaras som ett resultat av bristen på andra specifika sakfrågor som diskuterades. Enligt Nord kan ledarsidor antingen vara idéstyrda, vilket innebär att de självständigt driver opinion och lyfter nya frågor i debatten, eller nyhetsstyrda, att tolka de viktigaste nyhetshändelserna och sätta in dessa i andra sammanhang. I praktiken är de flesta ledarsidorna mestadels nyhetsstyrda, vilket innebär att ämnen som redan är centrala i nyhetsflödet också blir centrala på ledarplatsen. Då ledartexter både har möjlighet att lyfta mindre diskuterade frågor (idéstyrd) samt att mobilisera politiskt intresse och engagemang (nyhetsstyrd) bör den politiska dagordningen snarare variera mellan dessa, än att låta sig domineras av en (Nord, 2022).

Lokaljournalistik och lokala ledarsidor är inte bara viktiga för demokratin, utan bidrar även till ökad legitimitet för journalistiken. Statistik från SOM-institutet (2023) visar att förtroendet för lokala morgontidningar är högre bland personer i mindre tätorter och på landsbygden än bland storstadsbor. Samtidigt är förtroendet för journalister och större nationella medier, såsom SVT och SR, lägre i de mindre orterna än i storstäderna. En möjlig förklaring är att det geografiska, ekonomiska och kulturella avståndet till medier och journalistik påverkar människors förtroende. Det blir därmed problematiskt när medieföretag och skribenter koncentreras till ett fåtal geografiska områden, särskilt om medierna har som ambition att spegla och nå användare i hela landet (Facht, 2024).

2.2 Lokaltidningsmarknadens utveckling mellan 2015–2025

Rapporten ”Den svenska mediemarknaden: ägare, företag, medier” (Ohlsson, 2016) analyserar den svenska mediemarknadens utveckling i hur ägandeskapets inflytande har förändrats fram till 2015. Enligt Ohlsson (2016) bestod tidningsmarknaden under denna tid av tio lokala mediekoncerner, däribland *Bonnier*, *Stampen* och *Mittmedia*. Efter en längre period av minskade tidningsupplagor och vikande prenumerationssiffror noterades en kraftig ökning av medieföretagens försäljning av digitala publikationer, från en mycket låg andel till att omfatta 7 procent av den totala tidningsmarknaden under 2016 (Ohlsson, 2017).

När försäljningen stagnerade blev de ekonomiska skillnaderna mellan medieföretag med olika stark marknadsposition allt tydligare. Ett medel för att motverka detta är presstödet som infördes syftar till att ekonomiskt stödja svagare dagspressaktörer vars publikationer hotas av

nedläggning (Ohlsson, 2016). Det omfattar tidningar som har en större konkurrent på sin utgivningsort och/eller tidningar med låg utgivningsfrekvens. Sedan stödet infördes har dess ekonomiska omfattning nästan halverats på grund av den stagnerade tidningsförsäljningen, eftersom stödet fördelas utifrån antalet sålda upplagor, både tryckta och digitala. Stödets minskade värde samt att allt färre beviljas det, beskrivs av författaren som motsägelsefullt, då stödets syfte att bistå svagare aktörer ekonomiskt inte längre verkar uppfyllas. Enligt Ohlsson (2016) har obalansen också förstärkts av införandet av skattereduktionen på tryckta publikationer. Till skillnad från presstödet är denna reduktion inte avsedd att stödja någon särskild grupp. Resultatet blir att skattesubventionerna i praktiken tillfaller de större och redan lönsamma medieföretagen, som både säljer fler tidningsprenumerationer och lösnummer än de mindre konkurrenskraftiga företagen.

Mediemarknaden har blivit än mer konkurrenskraftig sedan digitaliseringen av samhället under 2000-talet, vilket förändrade publikens konsumtionsmönster. Allt färre prioriterade att betala för en dagstidningsprenumeration då det i stället var viktigare att betala för ett mobil- och internetabonnemang för att kunna ta del av det växande digitaliserade samhället (Ohlsson, 2016). Publikens beteende återspeglades i hög grad av annonsörerna, som i allt större utsträckning började annonsera digitalt. Internet bidrog med möjligheter för att både rikta och nischas annonsbudskapen, vilket försvagade lokalpressens tidigare starka position på annonsmarknaden. Utländska aktörer tog över stora delar av annonsintäkterna och de kvarvarande resurserna gick i hög grad till kvällstidningarna, som därför kommit att utgöra en reell konkurrent till lokaltidningarna (Ohlsson, 2016). Publikens och annonsörernas prioritering av digital närvaro föranledde intensifieringen av tidningsmarknadens digitala övergång som ökade kraftigt mellan 2015 och 2016 (Ohlsson, 2017).

Under första delen av 2000-talet fram till 2014 genomfördes stora neddragningar på grund av minskade intäkter. Antalet journalister minskade med 25 procent och antalet lokalredaktioner med nära 40 procent (Nygren & Althén, 2014). Utvecklingen fortsatte mellan 2015 och 2017, då de lokala och regionala redaktionerna minskade med ytterligare 15–20 procent (Myndigheten för press radio och tv, 2018). Medieaktörerna tycks försöka kompensera för minskade resurser och redaktioner genom att dela innehåll mellan tidningar och koncerner, både genom att centralisera redigeringen och produktionen men också genom att förlita sig på modern teknik och färdigproducerat material, avsett att kunna publiceras av flera olika utgivare (Nygren & Nord, 2017; Hellekant Rowe & Karlsson, 2017).

Nygren och Althén (2014, s. 50) lyfter ett exempel på en konsekvens av neddragningarna när Lindesbergs kommuns lokaltidning lades ner och ersattes av den regionala Nerikes Allehanda. Efter detta halverades antalet artiklar om kommunala frågor, den lokala debatten tystnade och lokala politiker syntes allt mer sällan, vilket enligt studien är ett resultat av de minskade redaktionella resurserna och även vilket utrymme lokalsamhället ges i tidningarna.

Även ägarstrukturen på mediemarknaden genomgick stora förändringar och en av dem var när Bonnier förvärvade Mittmedia 2019, som då var Sveriges största aktör på lokaltidningsmarknaden (Lindberg, 2021). De omfattande strukturaffärerna resulterade i att det 2025 endast återstår sex mediekoncerner, till skillnad från de tidigare tio (Lindberg & Facht, 2024).

I dag distribueras en tydlig majoritet av tidningarna digitalt, till skillnad från den låga andelen 2015 (Ohlsson, 2017). Enligt Malmsten (2024) är innehåll som tidigare varit självklart i den tryckta dagspressen, exempelvis ledartexter, inte lika självklara i de digitala publikationerna. Malmstens resonemang bygger på att flera norska dagstidningar avskaffat ledarsidorna, där en orsak tycks vara att läsare uppfattar ledartexternas opinionsbildning som ett tecken på att tidningen i sin helhet inte bedriver oberoende journalistik. Malmsten menar att dessa tendenser även syns i Sverige, där allt fler mediehus blivit försiktiga med ställningstagande innehåll. Detta då de ser en risk för en negativ utveckling i samhället om medierna bygger på en världsbild som passar läsarna. Detta är enligt Malmsten särskilt viktigt för lokaltidningarna att ta i beaktande, som behöver nå en bredare del av ett samhälle, snarare än en publik med specifika åsikter.

De största skillnaderna mellan 2015 och 2025 rör övergången till digitala publikationer, ökad koncentration av medieäggande och en successiv nedmontering av den lokala journalistiken. Mellan 2015 och mitten på 2020-talet har digitala tidningsupplagor gått från att utgöra en begränsad del av marknaden, till att svara för omkring hälften av den totala konsumtionen av nyheter (Ohlsson, 2017; Lindberg & Facht, 2024).

Parallellt med denna utveckling har ägarstrukturen på mediemarknaden förändrats. Antalet medieäggande koncerner har minskat från tio till sex större aktörer (Lindberg & Facht, 2024). Samtidigt har antalet redaktioner och journalister minskat till följd av att centraliseringar och nedskärningar fortsatt präglar branschen, där antalet redaktioner har minskat från drygt 600 till omkring 450, och antalet journalister under samma period har minskat med 22 procent (Wallentin, 2025; Wallentin & Olsson, 2023).

3 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att genom en kvantitativ innehållsanalys undersöka omfattningen av och innehållet i de syndikerade ledartexterna som köps in från Liberala Nyhetsbyrån och publiceras i prenumererande lokaltidningar. Studien syftar även till att analysera hur användning av inköpt ledarmaterial kan påverka den lokala dagordningen. Genom att tolka resultatet utifrån dagordningsteorin och demokratiperspektivet avser studien att bidra till den begränsade kunskap som finns om syndikerat material. Särskilt saknas forskning i svensk kontext som studerar detta material på ledarsidor.

Mot bakgrund av syftet formuleras följande forskningsfrågor:

RQ1. Hur har omfattningen av inköpt ledarmaterial förändrats på Liberala Nyhetsbyråns prenumererande lokaltidningars ledarsidor mellan 2015 och 2025?

RQ2. Vilket nyhetsämne och vilket geografiskt område förekommer mest frekvent i syndikerat respektive egenproducerat material på ledarsidorna? Finns det likheter och skillnader mellan dessa?

RQ3. Hur kan man förstå förändringarna i syndikerade ledartexter i förhållande till demokratiperspektivet?

Dessa frågor möjliggör en systematisk analys av både omfattning och innehåll, samt potentiella konsekvenser av syndikerat material på lokala ledarsidor. De första två frågorna möjliggör även en analys av nyhetsämnena kopplat till geografiskt område mellan de valda tidsperioderna medan den tredje frågan är utformad som en diskussionsfråga för att fånga upp eventuella konsekvenser av syndikerat material.

4 Tidigare forskning

I följande kapitel presenteras tidigare forskning inom området, fördelat på två delavsnitt. Det första behandlar nyhetsbyråernas funktion och betydelse i nyhetsflödet, medan det andra fokuserar på syndikerat innehåll och dess konsekvenser för redaktionellt arbete och lokalt innehåll. Därutöver lyfts identifierade forskningsluckor som motiverar behovet av vidare forskning inom området.

4.1 Byråernas roll i nyhetsproduktionen

Nyhetsbyråer har en lång historia i Sverige och i dag är landets största Tidningarnas Telegrambyrå (Nygren & Nord, 2017). Boumans m.fl. (2018) lyfter nyhetsbyråernas växande roll i nyhetsflödet och visar att nyhetsbyråerna, genom att tillföra medierna med externt material, har en central roll i flödet, men efterfrågar mer forskning på ämnet.

Harcups (2014, s. 53) definierar churnalism som att journalister i hög grad återanvänder material från pressmeddelanden, PR och byråer istället för att göra egen research. Vilket kan uppstå som en organisatorisk konsekvens av digitala publiceringstryck, kortare deadlines och fler publiceringsytor. Harcup (2014, s. 53) menar att användandet av färdigt material ökar och motiveras genom att artiklar måste publiceras snabbt och kontinuerligt till följd av ökad ekonomisk press, konkurrens och minskade redaktionella resurser. Det gör att redaktioner har mindre tid för originalrapportering och i högre grad använder färdigt material (Harcup, 2014, s. 53). Boumans m.fl., (2018) menar att tidningarnas beroende av nyhetsbyråerna inte måste innebära negativa konsekvenser för journalister men i artikeln lyfter de två möjliga bekymmer: När flera tidningar använder sig av samma texter från samma nyhetsbyrå finns det en risk för minskad mångfald samt att byråerna inte bara blir leverantörer av material, utan också aktörer som väljer och formulerar en stor del av nyhetsagendan. Dessutom kan ekonomisk press leda till svagare journalistisk kvalitet, mer syndikerat innehåll och ett hot mot oberoendet (Boumans m.fl., 2018).

Liknande utveckling har uppmärksammats i svensk mediekontext. Nygren och Nord (2017) beskriver i "Färre nyhetsproducenter – men fler nyheter i nätverkens flöden" hur den svenska nyhetsproduktionen omorganiserats mot färre redaktioner, ökade koncernstrukturer och en mer nätverksbaserad arbetsmodell där lokalt redaktionellt arbete ersätts av centraliserad produktion. I takt med att antalet självständiga redaktioner minskar och resurser koncentreras, ökar beroendet av standardiserat och delat material. När antalet producerande journalister minskar samtidigt som publiceringstakten ökar, skapas strukturella incitament att använda färdigproducerat material snarare än egen rapportering. Något som ligger i linje med det Boumans m.fl. (2018) empiriskt visar i sin analys av byråinnehålllets dominans i nyhetsmiljöer.

Nygren och Nord (2017) argumenterar för att medierna svarar på personalminskningar genom att bli "noder" i ett nätverk genom att innehåll delas mellan tidningar inom samma koncerner. Det finns gemensamma fabriker för webbredigering, sidproduktion och artiklar. Utöver interna flöden beror en del nyhetsproduktion på externa källor, exempelvis nyhetsbyråer och produktionsbolag. Detta nätverksbaserade flöde kompenserar delvis för minskade lokala resurser, men det är en annan form av produktion än ren lokal journalistik (Nygren & Nord, 2017). Även om författarna lyfter upp svensk medias växande beroende av

nyhetsbyråer i en svensk kontext, är området dåligt forskat på. Det saknas nyare forskning som kvantitativt beräknar i vilken omfattning svenska medier använder sig av nyhetsbyråer. Det saknas även forskning om i vilken utsträckning ledartexter är skrivna av nyhetsbyråer eller den egna redaktionen. Därför är det högst relevant att undersöka i vilken utsträckning nyhetsbyråernas innehåll ges utrymme i svenska lokala medier.

4.2 Syndikerat innehåll

I Adams och Baldasty (2001) studie undersöker tryckta lokaltidningar inom den amerikanska mediekoncernen *Scripps*. De definierar syndikerat innehåll som journalistiskt material, såsom artiklar, som inte produceras av den lokala redaktionen utan tillhandahålls från centrala källor eller externa leverantörer och publiceras i flera tidningar inom koncernen.

Medan Adams och Baldasty (2001) fokuserar på hur syndikerat innehåll påverkar det lokala innehållet och det redaktionella arbetet i tryckta lokaltidningar, undersöker Choi m.fl. (2025) syndikerat innehåll i en digital kontext. I deras studie syftar syndikerat innehåll på det material som tillhandahålls från externa nyhetsbyråer och återanvänds, samt distribueras över flera digitala publikationer.

Både Adams och Baldasty (2001) och Choi m.fl. (2025) lyfter fram flera strategiska fördelar med syndikering. Det kan bland annat effektivisera produktionen och standardisera material över flera redaktioner och titlar, vilket bidrar till kostnadseffektivitet och enhetlighet (Adams & Baldasty, 2001). I digitala nyhetsmedier visar Choi m. fl. (2025) att syndikerat material kan öka läsarnas regelbundenhet och stärka prenumerantlojalitet, särskilt bland mindre engagerade eller tidigare inaktiva läsare. På så sätt fungerar syndikering som ett strategiskt verktyg för att stabilisera digitala intäktsströmmar.

Samtidigt finns det betydande nackdelar. Adams och Baldasty (2001) visar att en hög användning av syndikerat innehåll begränsar de lokala redaktionernas självständighet och gör att de måste följa koncernens ekonomiska prioriteringar, ett fenomen författarna kallar för "*market subordination*". Detta minskar den lokala förankringen och möjligheten att bevaka lokala samhällsfrågor och engagera den lokala publiken. I digitala miljöer kan en central produktion innebära mindre variation mellan publikationerna, vilket riskerar att driva bort mer engagerade läsare (Choi m.fl., 2025).

Centraliseringens konsekvenser för det lokala innehållet synliggörs även i svensk forskning. Hellekant Rowe och Karlsson (2017) undersöker hur lokal nyhetsbevakning påverkas av redaktionell närvaro genom att jämföra kommuner med och utan lokalredaktion. Även om syndikerat material inte utgör studiens huvudfokus visar författarna att mängden syndikerat innehåll ökar markant i kommuner utan lokal redaktion, vilket leder till ett mindre lokalt förankrat innehåll och färre unika lokala berättelser. De understryker dessutom att syndikering endast framkommer som en iakttagelse vid sidan av deras huvudsakliga forskningsfråga och betonar därför behovet av mer forskning om syndikerat innehåll.

I denna studie definieras syndikerat innehåll i linje med tidigare forskning och avser journalistiskt material som produceras av en extern aktör, exempelvis en nyhetsbyrå, och som köps och återpubliceras av redaktioner. Genom att kombinera amerikansk forskning om

syndikering i nyhetsmedierna (Adams & Baldasty, 2001; Choi m.fl., 2025) med svensk forskning om lokaljournalistikens förutsättningar (Hellekant Rowe & Karlsson, 2017) skapas en samlad grund för att öka förståelsen för vad syndikerat innehåll är, samt varför och hur det används. Till skillnad från tidigare forskning avgränsas denna studie till en svensk kontext och fokuserar specifikt på hur syndikerade ledartexter, producerade av Liberala Nyhetsbyrån, används i praktiken.

5 Teoretisk ram

I följande kapitel presenteras de teoretiska perspektiv som utgör ramen för uppsatsens analys. För att skapa en förståelse för hur syndikerade ledartexter kan påverka det offentliga samtalet och den lokala demokratin behandlas två centrala teorier: demokratiperspektivet, som fokuserar på mediernas samhälleliga ansvar, samt dagordningsteorin, som förklarar hur medier genom sina prioriteringar påverkar vilka frågor som uppfattas som viktiga.

5.1 Demokratiperspektivet

I *Media Performance Mass communication and public interest* (McQuail, 1992) definierar författaren '*media performance in the public interest*' eller "demokratiperspektivet" som ett teoretiskt ramverk för att analysera hur väl medierna fungerar i ett demokratiskt samhälle. Utgångspunkten är att medierna har flera centrala och samhällsnödvändiga uppgifter som ligger i allmänhetens intresse, där deras funktion bör bedömas utifrån hur väl dessa uppgifter utförs och överensstämmer med samhällets överordnade normer och institutioner. Detta innebär enligt ramverket att medierna förväntas vara rättvisa, demokratiskt orienterade och bidra till att upprätthålla de sociala och kulturella värderingarna (McQuail, 2010).

Inom ramen för demokratiperspektivet beskriver McQuail (2010) att konflikter kan uppstå när allmänhetens förväntningar på medierna inte uppfylls, antingen på strukturell nivå eller i fråga om innehållet. Bland de strukturella förväntningarna återfinns *publiceringsfrihet, mångfaldigt ägarskap, bred räckvidd samt variationer i kanaler och format*. Innehållsmässigt förväntas medierna erbjuda en *mångfaldighet i information, åsikter och kultur, följa lag och ordning, upprätthålla hög kvalitet, stödja det demokratiska systemet, ta hänsyn till mänskliga- och internationella rättigheter samt undvika att skada samhället och dess invånare*. En ytterligare central aspekt av allmänhetens förväntningar på medierna, är att de bör *respektera och stötta de dominerande värderingarna och den moraliska standarden i samhället* (McQuail, 2010, s. 165–167).

För denna studie är särskilt tre av dessa förväntningar centrala: *ett mångfaldigt medieäggande, ett varierat innehåll med olika perspektiv, åsikter och kulturella uttryck samt uppvisad respekt och stöttning gentemot de dominerande värderingarna och moraliska standarden i samhället*. Dessa är relevanta då studien ämnar analysera syndikerade ledartexter i ett svenskt medielandskap som i hög grad präglas av centralisering och ägarkoncentration samt vilka möjliga konsekvenser detta kan ha på det redaktionella innehållet. McQuail (2010, s. 166–167) framhåller vikten av ett innehåll som speglar samhällets mångfald av olika geografiska, politiska, religiösa, etniska och kulturella perspektiv samt en originell och kreativ produktion. Han betonar också att ett pluralistiskt ägande är avgörande eftersom normen är att medielandskapet inte ska domineras av ett fåtal aktörer, varken statliga eller kommersiella.

Ägarkoncentrationen kan enligt McQuail (2010, s. 231) leda till flera negativa konsekvenser för tidningsmarknaden och den lokala publiken genom att mediekoncernernas kommersiella intressen och fokus på att nå en bredare publik styr. En kostnadseffektiv innehållsproduktion med allt färre anställda riskerar enligt McQuail att tidningarnas kvalitet försämras genom att kommersialisering leder till en minskning av de åsikter och idéer som uttrycks i tidningen, eftersom de vill attrahera så många läsare som möjligt. Ett centraliserat icke-lokalt ägande med

kommersiella intressen kan medföra att information som är viktig för det lokala samhället får minskat utrymme, vilket i sin tur kan leda till lägre engagemang från publiken och ett reducerat urval av perspektiv och format för allmänheten.

McQuail (2010) menar att demokratiperspektivet främst bygger på idén om att medierna har en betydande objektiv effekt och funktion i samhället. Trots det råder det inte någon allmän konsensus kring vilka mediernas uppgifter tycks vara, eller hur långt de sträcker sig. Något McQuail menar kan orsakas av att ramverket bygger på en subjektiv uppfattning om vilka uppgifter medierna bör ha. Trots skepsisen gentemot de olika tolkningarna av demokratiperspektivet, är det ett relevant teoretiskt ramverk att använda för att studera syndikerat innehåll på lokaltidningarnas ledarsidor eftersom det ger en grundläggande förståelse av vilka mediernas uppgifter är i ett demokratiskt samhälle. Därför kommer analysen och diskussionen av resultatet att baseras på de delar av demokratiperspektivet som är relevanta för uppsatsen, exempelvis att mediernas redaktionella beslut och bedömningar kan påverkas av olika aktörer vars inflytande påverkar vad medierna anser som relevant och viktigt för publiken (McQuail, 2010). Eftersom syndikerade ledartexter berör frågor om lokalitet, redaktionell autonomi, och innehållsmässig mångfald, erbjuder demokratiperspektivet ett ramverk för att analysera hur detta påverkar det offentliga samtalet, det lokala engagemanget och den opinionsbildning som sker på ledarsidorna.

5.2 Dagordningsteorin

I sin klassiska studie "*The agenda-setting function of mass media*" (McCombs & Shaw, 1972) visar författarna hur massmedier påverkar vilka frågor allmänheten uppfattar som viktiga. Genom att analysera sambandet mellan nyhetsrapporteringen och väljarnas uppfattningar under det amerikanska presidentvalet 1968 fann forskarna ett tydligt samband mellan mediernas betoning av specifika frågor och väljarnas prioritering av samma frågor. Studien lade därmed grunden för agenda setting-teorin, eller dagordningsteorin, som etablerats som ett centralt perspektiv inom medie- och kommunikationsforskning (McCombs & Denham, 2007).

Den ursprungliga formuleringen av dagordningsteorin fokuserade på mediernas förmåga att påverka vilka frågor som uppfattas som viktiga i offentligheten. Teorin bygger på antagandet att medierna inte främst talar om *vad* människor ska tycka, utan snarare *vilka frågor* de bör ha en åsikt om. Detta utgör dagordningsteorins första nivå, som handlar om prioriteringen av olika objekt, sakfrågor, och hur dessa överförs från mediernas dagordning till allmänhetens (McCombs & Denham, 2007; McCombs & Shaw, 1972).

Senare forskning har vidareutvecklat teorin och introducerat en andra nivå, vilken fokuserar på mediernas verkan på *hur* människor tänker om de frågor som fått hög prioritet. Denna nivå handlar om de attribut medierna kopplat till olika objekt, såsom särskilda egenskaper, tematiska aspekter eller känslomässiga dimensioner. Genom att framhäva specifika attribut framför andra påverkar medierna vilka attribut publiken uppfattar som mest centrala och relevanta i sin förståelse av en viss fråga (McCombs & Denham, 2007).

En central effekt av dagordningens struktur är priming, vilket innebär att när medierna återkommande lyfter fram ett ämne och gör det mer tillgängligt för publiken, påverkar det vilka kriterier människor använder vid efterföljande bedömningar. De frågor som medierna lyfter

fram frekvent blir naturliga referenspunkter i publikens utvärderingar av aktörer, institutioner eller samhällsutvecklingen. På så sätt visar priming hur mediernas dagordning inte bara styr vad människor uppfattar som relevant, utan också vilka måttstockar de använder för att tolka och värdera (McCombs & Denham, 2007).

Tillsammans utgör dagordningsteorins två nivåer och dess primingeffekt ett sammanhängande ramverk för att förstå hur mediernas prioriteringar strukturerar publikens uppmärksamhet, tolkning och bedömning (McCombs & Denham, 2007).

Dagordningsteorin har bland annat kritiserats för att tillskriva medierna för stor makt och för att vara diffus i den teoretiska avgränsningen, dessutom har dess relevans kommit att ifrågasättas. Vissa forskare hävdar att dagordningsteorins första nivå är förenklad och att mediernas effekt på allmänheten inte är så stor (Takeshita, 2006; Lycariao, 2024). Dess andra nivå kritiserar ofta för att vara otydlig och svår att skilja från andra teorier såsom *framing* (Takeshita, 2006). Flera studier ifrågasätter även dess relevans när den offentliga dagordningen i sig fragmenteras i och med att medielandskapet blivit allt mer pluralistiskt (Takeshita, 2006; Lycariao, 2024).

Trots den kritik som riktas mot dagordningsteorin är det en av de mest undersökta teorierna inom masskommunikation och medieeffekter. Det innebär att forskningen på området är mer heltäckande än för många andra teorier inom forskningsområdena för medier, politik och samhälle (McCombs, 2007). Alla teorier har sina begränsningar och även om dagordningsteorins andra nivå tangerar andra teorier, kommer denna kandidatuppsats att använda teorin med motiveringen att den erbjuder en omfattande och välgrundad kunskapsbas, vilket möjliggör en god analys av studiens resultat och stärker dess vetenskapliga legitimitet.

Medielandskapet är år 2025, likt 2015, visserligen fragmenterat, men eftersom uppsatsen fokuserar på lokaltidningars ledarsidor ur ett demokratiskt perspektiv är det fortfarande relevant att analysera de dolda makthavarnas inflytande över dagordningen. Genom att använda teorins två nivåer och primingeffekt kan uppsatsen undersöka både vilka frågor som prioriteras och hur de framställs, samt vilka perspektiv som dominerar innehållet. Det bör dock noteras att denna uppsats varken studerar effekten av dagordningens två nivåer eller primingeffekten, utan använder det som underlag för att diskutera möjliga konsekvenser för den offentliga debatten och den lokala demokratin.

6 Metod

I följande avsnitt redovisas studiens metod vilken är kvantitativ innehållsanalys samt operationaliseringen av frågeställningarna. Slutligen diskuteras studiens validitet och reliabilitet.

6.1 Kvantitativ innehållsanalys

I denna studie tillämpas en kvantitativ innehållsanalys för att undersöka omfattningen och innehållet i syndikerade ledartexter som köps in från *Liberala Nyhetsbyrån* och publiceras i prenumererande lokaltidningar, samt hur detta har förändrats mellan de första halvåren av 2015 och 2025. Eftersom syftet är att kartlägga förekomsten av externt producerat ledarmaterial och analysera variationer i ämnesval och geografiskt område, krävs en metod som möjliggör systematiska, jämförbara och generaliserbara mätningar. En kvantitativ innehållsanalys är väl lämpad för detta ändamål, eftersom den tillåter studier av ett stort material, vilket både ger underlag för generaliserbara slutsatser och möjliggör tidsmässiga jämförelser (Karlsson, 2025). Metoden är även lämplig för att analysera innehåll i text utifrån olika kategorier, såsom ämnesområden och likheter mellan texter (Esaiaasson m.fl., 2024).

Även om en kvantitativ studie är mer objektiv än en kvalitativ, så är metoden inte helt fri från subjektivitet, vilket kan komma att påverka resultatet. Vid kodning av komplexa variabler finns en risk för att olika personer gör olika tolkningar, det vill säga att intersubjektiviteten minskar och gränsdragningsproblem uppstår (Esaiaasson m.fl., 2024). Det kan förvisso argumenteras för att människor kan tolka texter olika, men det existerar ändå gemensamma referensramar som gör det möjligt att undersöka medieinnehåll utan att subjektiviteten påverkar resultatet i alltför stor utsträckning (Karlsson, 2025). Risken för subjektiva tolkningar begränsas genom att använda en tydlig kodbok (se Bilaga 1) med väl diskuterade och etablerade definitioner för att minska variationerna mellan kodares tolkningar. Dessutom har kodinstruktioner (se Bilaga 2) formulerats, för att ytterligare minska risken för subjektiva tolkningar.

En annan begränsning är att textens kontext delvis går förlorad när innehåll översätts till kvantitativa mått. Detta innebär exempelvis att nyanser i argumentation eller framställningssätt inte fångas. Samtidigt behöver även kvalitativa analyser göra avgränsningar och kategoriseringar (Karlsson, 2025) och för denna studie är detaljnivån som förloras inte avgörande eftersom fokus ligger på struktur, frekvens och övergripande mönster.

Sammantaget bedöms den kvantitativa innehållsanalysen vara den metod som bäst besvarar studiens forskningsfrågor och är mest ändamålsenlig utifrån studiens syfte.

6.2 Material & urval

Liberala Nyhetsbyrån (LNB) syftar till att producera opinionstexter med primärt en obunden liberal politisk hållning mätt på den svenska partipolitiska skalan, till 53 prenumererande lokaltidningar (Lernfelt, e-post, 24 september 2025; Bilaga 4). Byråns ledarskribenter skriver dagligen en huvudledare och en kortare ledare som i första hand rör inrikespolitiska frågor men också utrikespolitiska frågor. Artiklarna är sedan fria att användas för de redaktioner som har ett avtal med LNB vilket 2025 är Stampen Media Group, NTM, VK-media, Bonnier News

Local och Gota Media AB som tillsammans äger omkring 67 procent av alla svenska betaltidningar (Kungliga biblioteket, 2026a; Kungliga biblioteket, 2026b). Byrån skriver även lokalt förankrade ledare på beställning eller om tidningens ordinarie ledarskribent är ledig eller sjuk (Lernfelt, e-post, 24 september 2025).

Liberala Nyhetsbyråns VD och chefredaktör är Malin Lernfelt och företaget hade en nettoomsättning på 2,6 miljoner kronor under 2024. Bolaget ägs till 42,30 procent av Stiftelsen Pressorganisation och Stiftelsen VK Press, resterande, det vill säga Stampen Media AB, Aktiebolaget Upsala Nya Tidning, Nornan Invest AB och Mittmedia Förvaltnings AB, äger 11,54 procent var (Lernfelt, 2025). Ägarstrukturen liknar ett kooperativ där byråns ägare också är dess kunder. Tillsammans med Bonnier News Local driver LNB den Liberala Skrivarakademin, som syftar till att utbilda nya ledarskribenter (Lernfelt, 2025).

Kungliga bibliotekets nationalbibliografi förtecknade 134 svenska betaltidningar 2025 (Kungliga biblioteket, 2026a). Inför studien sammanställdes samtliga fem mediekoncerners lokaltidningar av vilka som har en prenumeration på LNB:s tjänster, för att se omfattningen. Av dessa är det 53 tidningar som har ett avtal med Liberala Nyhetsbyrån (se Bilaga 4), vilket motsvarar 40 procent av alla svenska betaltidningar (Kungliga biblioteket, 2026a).

6.2.1 Urval

Innehållsanalysen fokuserar på tidningar som har ett avtal med LNB, eftersom dessa står för en stor andel av den svenska dagstidningsmarknaden (Bilaga 4; Kungliga biblioteket, 2026a).

Av de 53 tidningar som prenumererar på LNB:s innehåll (Bilaga 4) slumpas det fram tre tidningar för varje vecka som kodas genom ett slumpmässigt urval (Bilaga 3). Ett slumpmässigt urval innebär att alla tidningar har lika stor sannolikhet att komma med i urvalsfraktionen (Esaiasson m.fl., 2024, s. 193). Mätperioden avgränsas till de första halvåren 2015 och 2025, två strategiskt utvalda år då perioden mellan dem präglades av stora förändringar inom mediemarknaden, inklusive nedstängningar av lokala och regionala redaktioner, färre journalister och ett ägande koncentrerat till sex koncerner (Nygren & Althén, 2014; Ohlsson, 2016). Åren representerar också ett före och ett efter den slutgiltiga övergången till digitala publikationer när syndikerat innehåll antas användas för att kompensera för de vita fläckarna i bevakningsområdena (Hellekant Rowe & Karlsson, 2017; Lindberg & Facht, 2024). Därmed kan en bild ges av hur omfattningen av syndikerat innehåll har förändrats, genom att studera de första halvåren av dessa två år.

Materialet består av 956 artiklar från dagstidningarnas ledarsidor, med fokus på ledartexterna i tryckta publikationer. Analysen syftar till att studera lokaltidningarnas politiska opinionstexter som historiskt sett har varit en viktig del av det offentliga samtalet och den lokala debatten. Därför inkluderas inte krönikor, debattartiklar, insändare eller andra kommenterande texter då dessa inte nödvändigtvis skrivs i enlighet med tidningarnas politiska hållning (Ohlsson, 2006). Studien fokuserar på artiklar i tryckta dagstidningar eftersom deras statiska format kan säga något om nyhetsvärderingen och tidningarnas dagordning kring vad som anses vara viktigt, exempelvis genom hur stort utrymme artikeln får och vilken storlek rubriken har (Santana & Dozier, 2019).

En analys av kodschemats reliabilitet genomfördes med kvantitativ innehållsanalys för att säkerställa att materialet fanns tillgängligt digitalt i databasen *Svenska Tidningar*. Databasen omfattar cirka 1500 tryckta dagstidningar från 1645 till nutid, med undantag för de senaste fyra månaderna. Därför genomförs innehållsanalysen på materialet från de första halvåren 2015 och 2025. Sökningen genomfördes utan specifika sökord, filtrerad efter samtliga 53 tidningar för att säkerställa urvalet av underlag.

Analysen bygger på de 888 artiklarna som kodats, bortfallet av 68 analysenheter orsakas av att alla tidningar inte alltid haft en ledartext i upplagan, eller en publikation den veckan. Förutsatt att tidningen hade en ledarsida i upplagan, har samtliga ledartexter inkluderats i innehållsanalysen och kodats efter samma variabler, oavsett om ledarskribenten är frilansjournalist, anställd av tidningen eller av Liberala Nyhetsbyrån. Har det funnits fler än en ledartext den dagen, har dessa kodats separat.

6.2.2 Begränsningar

Under analysen av kodschemats reliabilitet gjordes ett stickprov på en slumpmässigt vald tidning, *Bohuslänningen*. Under den första veckan av januari 2025 publicerade tidningen två nummer, innehållande två ledartexter vardera där alla fyra var skrivna av en LNB-skribent. Vid analys av den sista variabeln, V15: "*Om LNB, hur många träffar i Svenska Tidningar den veckan?*", upptäcktes en begränsning. Vare sig sökningar på artikelns rubrik, fraser i rubriken eller skribentens byline gav några träffar, inte heller ursprungsartikeln. När sökningen utfördes med skribentens förnamn, gavs träffar på samtliga artiklar där namnet nämndes i brödtexten.

Denna upptäckt är viktig för studien eftersom det är relevant att analysera om samma artikel publiceras i flera tidningar under veckan. För att hantera detta valdes istället ett unikt ord i artikelns brödtext, till exempel ett efternamn eller annat ord som tycks vara unikt och stå ut för just den artikeln. Även om detta tillvägagångssätt kan resultera i ett bortfall av antalet träffar i databasen, då ordvalet är subjektivt och riskerar att ha redigerats bort vid publiceringen, anses det ändå vara den mest optimala lösningen med tanke på variabelns relevans.

En annan begränsning relaterad till variabel 15 är att artiklar som publicerats veckan innan eller efter filtreras bort i samband med att variabeln ska kodas, vilket orsakas av att tre slumpmässigt valda tidningar kodas veckovis. Detta tillvägagångssätt riskerar därför att påverka analysen av resultatet genom bortfallet av artiklar som publicerats vid olika datum och veckor. För att minska risken för bortfall, användes samma sökord om samma artikel dök upp i en annan tidning och vecka.

Under kodningen upptäcktes det att flera artiklar inte hade någon signatur, vare sig från tidningens ledarredaktion eller från en enskild skribent. Flera av dessa artiklar kunde konstateras vara publicerade i flera andra tidningar och i vissa sammanhang var de signerade, medan många inte var det. De artiklarna utan signatur medförde därför en osäkerhet i bedömningen av om artikeln var skriven av en skribent från Liberala Nyhetsbyrån. Dessa artiklar utgjorde däremot en liten andel av de totalt kodade artiklarna och således anses de inte påverka studiens resultat i någon större utsträckning.

Bilaga 4 anger vilka tidningar som prenumererar på LNB:s material där en tidning, *Gotlänningen*, har upphört att distribueras. Den ges i stället ut som *Gotlands Tidningar* som

samlar både Gotlänningen och Gotlands Folkblad i samma publikation, vilket innebär att de har två sidor med ledartexter för respektive politisk färg. Kodningen har bara utförts på Gotlänningens ledartexter, eftersom tidningens partipolitiska färg är oberoende centerpartistisk (Kungliga biblioteket, 2026a).

6.3 Operationalisering

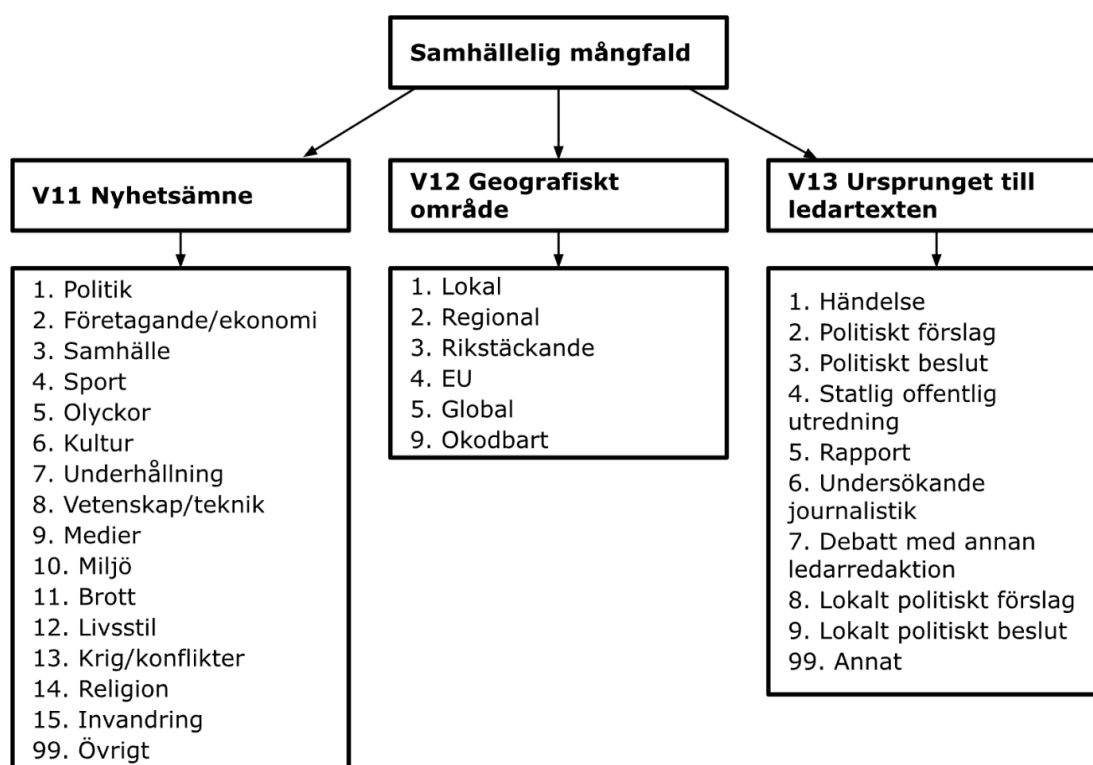
Operationaliseringen har gjorts genom att omvandla teorier till variabler i kodschemat som kan mätas och användas som analytiskt redskap. Den visar på hur analysen besvarar forskningsfrågorna genom att överföra teoretiska kunskaper till konkreta analytiska verktyg.

Med målet att besvara frågeställningarna har de operationaliserats till 15 variabler. I stort sett är samtliga av studiens variabler tagna från tidigare forskning. För att besvara den första forskningsfrågan skapades variablerna V2, V3, V7, V9, V10 och V15 (se Bilaga 1). Variabel 2, *vilken tidning*, besvarar vilken tidning som kodas. Variabel 3, *vilket år* och variabel 7, *artikelstorlek* möjliggör en jämförelse mellan tidningarna under två specifika årtal och hur stor plats ledartexten som kodas får i tidningen.

Variabel 9, *textens skribent*, behövs för att förklara vem som skrivit texten och därav om det är syndikerat innehåll eller skrivet av tidningens redaktion. Genom en sammantagen bedömning av tidningens sidhuvud, där ordinarie ledarskribenter med kontaktuppgifter ofta anges, artikelns byline samt vilken e-postadress som anges till skribenten, kan det avgöras om skribenten är anställd av tidning eller om denne bör kodas under ett annat variabelvärde. Om ytterligare information krävs för hur artikelns skribent ska kodas har vidare eftersökningar gjorts, för att kunna identifiera skribentens eventuella anställning. Om sökningarna inte ger något resultat har artikelns skribent kodats som "annat", där främst frilansskribenter, tankesmedjor eller enskilda krönikörer ingår. Variabel 10, *om LNB, vilken skribent*, inkluderas som en fördjupning av vilken skribent som skriver de syndikerade ledarartiklarna. Variabel 14, *sökord i artikelns brödtext*, inkluderas för att kunna mäta antalet gånger en artikel återpubliceras den veckan. Antalet träffar i databasen kodas som variabel 15, *om LNB, hur många träffar i svenska tidningar den veckan*. Variablerna skapar mätbara indikatorer som möjliggör en analys av den första frågeställningen i enlighet med teori.

Samhällets mångfald är ett centralt begrepp för studiens syfte som är att undersöka hur syndikerade ledartexter påverkar den lokala dagordningen. Begreppet är centralt i demokratiperspektivet (McQuail, 2010, s. 166) då ett varierat och mångsidigt medieinnehåll sett till perspektiv, information och åsikter anses vara en viktig del av de förväntningar allmänheten har på medierna och vilken deras funktion i samhället anses vara. För att kunna operationalisera ett komplext begrepp likt samhällets mångfald, behöver det konkretiseras genom att koda varje artikel utifrån de manifesta variablerna, vilket är variabler som kan mätas eller observeras direkt (Jacobsen, 2024, s. 172–174). *Nyhetsämne* (V11), *geografiskt område* (V12) och *ursprunget till ledartexten* (V13) är variabler som specificeras genom olika variabelvärden som artiklarna kodas utifrån huruvida de instämmer eller ej (se Figur 6.3.1).

Figur 6.3.1 Konkretisering av begreppet "samhällelig mångfald" utifrån de tre variablerna "Nyhetsämne", "Geografiskt område" och "Ursprunget till ledartexten"

Kommentar: Variabelvärden i vilka ledartexterna kategoriseras utifrån respektive variabel.

Variabel 11, *nyhetsämne* används för att undersöka i vilken utsträckning olika ämnesval representeras i materialet, eftersom en variation av nyhetsämnena kan indikera på en bredare representation av samhället. Variabeln innehåller de typiska ämnen som artiklarna tycks handla om, vilket möjliggör en analys av vilka politiska sakfrågor som ges utrymme för i ledartexter och hur denna prioritering förändrats över tid. I de artiklar där flera ämnen tycks vara centrala, har en samlad bedömning gjorts utifrån artikelns innehåll, rubrik och eventuella bilder för att avgöra vilket ämne som verkar vara mest framträdande i artikeln. Artiklar som inte tydligt kan kategoriseras efter dessa nyhetsämnen kodas under *övrigt*.

En annan variabel är V12, *geografiskt område*. Denna variabel inkluderas för att kunna analysera den geografiska mångfalden i bevakningen och ämnar belysa om den speglar olika geografiska områden och/eller domineras av ett fåtal områden. Variabeln utgörs av sex variabelvärden där *lokal* representerar ledartexter vars målgrupp är inom kommungränsen för respektive tidningsort som representerar ett mindre område. *Regional* avser ledartexter förankrade utanför specifika kommuner och riktar sig till ett större område, exempelvis län. De ledartexter som har *rikstäckande*, *europiskt* eller *globalt* ursprung avser nationellt inom Sverige, inom Europa eller globalt. Ledartexter som inte är möjliga att kategorisera efter dessa kategorier, kodas istället som *okodbara*.

Variabel 13, *ursprunget till ledartexten* kodas utifrån tio variabelvärden. Variabeln används för att analysera mångfalden i opinionsbildningen genom att studera vad som har gett upphov till ledartexten och därmed kunna belysa variationen av pluralismen i opinionstexterna. Ledartexter skrivs ofta utifrån en politisk eller medial debatt, alternativt utifrån ett politiskt

förslag eller beslut, där ledarskribentens syfte kan vara att bemöta eller kritisera. En sådan debatt som ger ursprung till en ledartext kan vara en *händelse*, vilket exempelvis kan innebära en nyhetshändelse eller en politisk händelse som inte är ett beslut eller förslag, eller ett *lokalt politiskt beslut*. De artiklar som inte har ett självklart ursprung kodas som *annat*. Variabel 13 är relevant för att kunna mäta den politiska bevakningen samt kunna jämföra och dra slutsatser kring vilket utrymme den lokala politiska debatten får i relation till den rikstäckande politiska debatten. Detta möjliggör en jämförelse mellan olika år, skribenter och en undersökning av vilken politik som faktiskt bevakas.

6.4 Intern & extern validitet

God intern validitet uppnås genom att den operationella indikatorn och den teoretiska definitionen överensstämmer (Esaïasson m.fl., 2024). Dessutom bör det finnas en frånvaro av systematiska fel och motiveras av att studien mäter det som påstås mätas. Är studiens interna validitet god, är också resultaten generaliserbara samt metoden replikerbar.

6.4.1 Intern validitet

Utifrån problemformuleringen och frågeställningarna konstruerades variablerna till kodboken. För att granska att variablerna mäter det studien avser undersöka, gjordes en kvantitativ analys av kodschemat i syfte att synliggöra om variablerna behövde omformuleras. Genom att operationalisera och kvantifiera studiens frågeställningar stärks validiteten. Variablerna är delvis tagna från tidigare forskning (Hellekant Rowe & Karlsson, 2017, s. 117–118) för att göra ett så kumulativt kodschema som möjligt. Till förmån för denna studie gjordes vissa justeringar, då denna studie är avgränsad till syndikerat innehåll i ledartiklar och bygger på en jämförelse mellan de två första halvåren 2015 och 2025. Exempelvis togs variabelvärdet "väder" bort från variabel 11 då det inte ansågs vara relevant för att studera syndikerade ledartexter. Ytterligare variabler kompletterade tidigare forskning efter bedömningen av kodschemats reliabilitet, exempelvis variabel 9, som handlar om artikelns skribent, och variabel 15, som handlar om antal gånger en artikel återpublicerats. Detta för att fastslå att studiens urval stämmer väl överens med verkligheten, vilket höjer validiteten då studien har etablerade forskare i ryggen.

Studien avser jämföra ett representativt urval av ledartexter. Objektiviteten styrs av det stratifierade urvalet av tre tidningar varje vecka av de 53 lokaltidningarna (se Bilaga 3). För att styrka objektiviteten i resultaten bygger metoden delvis på ett slumpmässigt och brett urval. Operationaliseringen bygger på tidigare forskning som kompletterats vid specifika tillfällen. Att analysera kodschemats reliabilitet minimerar även risken för subjektiva tolkningar.

6.4.2 Extern validitet

Studiens data är insamlat från alla tidningar som har tillgång till syndikerade artiklar från LNB (se Bilaga 4), vilket gör att slutsatserna kan dras från ett brett underlag. Genom att analysera en stor mängd artiklar, kan den kvantitativa innehållsanalysen ge en strukturell bild av medieinnehållet. Tidigare forskning vars slutsatser nämner att syndikerat innehåll ökar som ett resultat av minskade redaktionella resurser, går att jämföra med denna studies slutsatser och bidrar därför till kartläggningen av syndikerat innehåll i dagspressen. Till studiens nackdel

bidrar bristen på tidigare forskning på området till svårigheter för att kunna dra generaliserbara slutsatser av studiens resultat. Däremot minskar ett slumpmässigt urval risken för omedvetna urvalsbias som kan påverka resultaten och bidrar därmed till mer generaliserbara slutsatser (Esaiasson m.fl., 2024).

Genom att undersöka artiklar med flera år mellan dem möjliggörs en jämförelse för lokaltidningar efter den första vågen av förändringar och flera år efter när läget har haft tid att stabilisera sig.

6.5 Studiens reliabilitet

Datainsamlingen för denna studie har genomförts av tre olika kodare, vilket är praktiskt i syfte att öka reliabiliteten, då det minskar riskerna för att slumpmässiga och systematiska fel får en allt för stor påverkan (Esaiasson m.fl., 2024, s. 131–132). Däremot ger delar av kodschemat visst utrymme för subjektiva tolkningar, framförallt kring V11 och V12 som bygger på en helhetsbedömning av ledarartikelns innehåll. Dessa två variabler är brett formulerade, vilket både kan vara en fördel, då det rymmer en bredare kategorisering av ledarartiklarna men kan också vara en nackdel, eftersom respektive kodares subjektiva tolkning kan styra vilket variabelvärde artikeln ska kodas som. Enligt Esaiasson m.fl. (2024, s. 131) är detta något som kan ge upphov till bristande reliabilitet eftersom det inte utesluter att slumpmässiga fel har begåtts.

För att minska risken för att slumpmässiga och systematiska fel har haft någon större påverkan på resultatet, har ett interkodarreliabilitetstest genomförts. Det är när någon annan genomför en mindre del av datainsamlingen vid ett senare tillfälle (Esaiasson m.fl., 2024). Eftersom det var tre kodare som genomförde datainsamlingen, kodades omkring 30 artiklar, vilket motsvarar cirka tio procent, av en annan gruppmedlems datamängd, jämnt fördelat genom ett slumpmässigt urval på hela den studerade perioden. Reliabilitetstestet genomfördes två veckor efter att den ursprungliga datainsamlingen gjorts utifrån samma kodschema- och instruktioner. Sammantaget resulterade testet i att artiklarna i majoriteten av fallen kodats likartat, vilket indikerar att studien i det stora hela har god reliabilitet och replikerbarhet. Även om det aldrig går att helt komma från en viss mån av subjektivitet i bedömningen.

6.6 Etiska överväganden

Under uppsatsskrivandets gång har namnen på journalisterna som arbetar eller har arbetat på LNB anonymiserats. Även andra skribenter som förekommit i materialet har anonymiserats genom att benämna dem som "*Journalist A, Journalist B* etc....". Detta har gjorts för att följa god forskningssed och ta hänsyn till deras privatliv, då integritetsintresset i detta fall prioriteras över informationsintresset. Det bör dock noteras att journalisternas namn förekommer i bilagorna men presenteras då i en annan ordning än den som används i tabellerna och analysen. Denna åtgärd har vidtagits för att möjliggöra transparens och spårbarhet i det empiriska materialet, utan att riskera att identifiera journalisterna i resultatet och analysen.

7 Resultat

Resultatet är strukturerat utifrån de två första forskningsfrågorna, medan den tredje behandlas övergripande i båda delarna. Kapitlet inleds med en introduktion över hur omfattningen av inköpt ledarmaterial har sett ut första halvåret 2015 respektive 2025.

Det insamlade materialet består av totalt 956 analysenheter varav 888 var identifierade ledartexter, vilket är det urval av det empiriska materialet som presenteras i resultatet. Bortfallet av 68 analysenheter orsakas av att tidningarna inte alltid haft en ledarsida, eller som i de flesta fall, att opinionssidan bestått av andra typer av kommenterande texter. Detta resulterade i att det för 2015 var totalt 475 ledartexter och år 2025 var det 413. Ledartexter skrivna av Liberala Nyhetsbyrån var cirka 133 respektive 198 för vardera året.

Ett annat bortfall som noterades var kodningen av variabel 15 (se Bilaga 1) som syftar till att se i vilken utsträckning en ledartext skriven av Liberala Nyhetsbyrån återfinns i andra tidningar. Eftersom redaktionerna själva väljer när och om de vill använda materialet från LNB, kan ledarartiklar publiceras utanför respektive kodningsvecka och ger således inte en träff vid sökningen i databasen. Dessa artiklar representerar därför ett bortfall då de inte har inkluderats i statistiken och omfattningen av dessa är också okänd.

7.1 Inköpt ledarmaterial mellan 2015 och 2025

Den valda mätperioden har kantats av stora förändringar i hur syndikerat och egenproducerat innehåll har använts. I följande tabeller under avsnitt 7.1 tydliggörs den ökade användningen av syndikerat innehåll och vilket utrymme ledartexterna tilldelats, samt i hur stor omfattning de återpubliceras av flera titlar.

Tabell 7.1.1 Ledarartikelns skribent fördelat på 2015 och 2025 (procent)

	2015	2025	Totalt
Anställd av tidning	51	34	43
Ledarredaktionen (osignerad)	6	0	4
LNB-skribent	28	48	35
Annat	15	18	18
Summa	100	100	100
Antal	475	413	888

Kommentar: Baserat på de 26 första veckorna av 2015 och 2025 har 888 artiklar analyserats. Tabellens vänstra kolumn visar vilken skribent som har skrivit artikeln, som i de högra kolumnerna fördelas på år. Totalt visar den sammanlagda andelen artiklar från båda åren, utifrån dess skribent på samma rad medan "antal" visar det sammanlagda antalet artiklar för respektive år. Cramer's V = 0,271, signifikans = <0,001.

I Tabell 7.1.1 framgår det att totalt 888 ledartexter dokumenterades under de första halvåren 2015 och 2025, där något fler skrevs 2015. Denna minskning mellan åren motsvarar 13 procent. Under 2015 skrevs lite mer än hälften av ledartexterna av de anställda på tidningen och lite mer än en fjärdedel av skribenter anställda på Liberala Nyhetsbyrån. För 2025 har det skett en minskning motsvarande 42 procent av texterna skrivna av anställda på tidningen, medan det för texter skrivna av LNB-skribenter har skett en ökning på cirka 39 procent. Andelen texter

som producerats av "annat", vilket är texter producerade av exempelvis frilansjournalister, har ökat marginellt mellan den studerade tidsperioden. Samtidigt var antalet osignerade texter som producerats av ledarredaktionen fyra 2015 och inga 2025.

Tabell 7.1.2 Andelen huvudledare och kortledare 2015 och 2025, fördelat på skribent (procent)

	Huvudledare		Kortledare	
	2015	2025	2015	2025
Anställd av tidning	53	41	48	15
Ledarredaktionen (osignerad)	7	0	7	0
LNB-skribent	22	38	28	73
Annat	18	21	17	12
Summa	100	100	100	100
Antal	332	295	143	118

Kommentar: Baserat på alla kodningsenheter där ledare fanns har de grupperats in i två sorter där sammanlagt 888 enheter kodades. Den är uppdelad i textens skribent och storleken på artikeln som kodats sorterat på år. Cramer's V = 0,217, signifikans = <0,001.

Tabell 7.1.2 visar andelen ledartexter baserat på dess storlek i tidningsupplagan, där huvudledare är större sett till placering och antal tecken medan kortledare får mindre plats. Under 2015 publicerades 475 ledartexter varav cirka 70 procent utgjordes av huvudledare. Mer än hälften av huvudledarna skrevs av en anställd på ledarredaktionen samt 48 procent av kortledarna. Cirka en femtedel av huvudledarna skrevs av LNB-skribenter samt lite mer än en fjärdedel av kortledarna, resterande är skrivna av antingen den egna redaktionen eller kategoriserade som annat. Till kategorin annat hör de artiklar skrivna av frilans samt skribenter vars anställning var gränsöverskridande. Dessa utgjorde en mindre del av materialet där 60 huvudledare och 25 kortledare kodades som annat.

Under 2025 skrevs 413 ledartexter varav två femtedelar av huvudledarna skrevs av anställda av tidningen och en nästan lika stor andel skrevs av LNB-skribenter. För kortledare är det däremot en högre andel artiklar skrivna av LNB-skribenter, hela 73 procent. Under 2025 kodades inga artiklar som osignerade samtidigt som det 2015 kodades 32 ledartexter i denna kategori.

Tabell 7.1.3 Artiklar publicerade av Liberala Nyhetsbyrån 2015 och 2025 (antal)

År	Antal artiklar	Totalt antal				
		återpubliceringar	Medelvärde	Median	Min	Max
2015	133	1004	7,5	7	1	23
2025	198	1645	8,3	8	1	23

Kommentar: Tabellen baseras på de artiklar som är skrivna av skribenter från Liberala Nyhetsbyrån och som publicerats i en eller flera tidningar under de 26 första veckorna för respektive år, totalt 331 kodenheter. Genom att analysera antal artiklar och det totala antalet publiceringar för respektive år har medelvärde och median beräknats, samt minst antal publiceringar, likväl som maxantal, noterats.

Tabell 7.1.3 visar att det under första halvåret av 2015 publicerades 133 artiklar skrivna av Liberala Nyhetsbyrån. För varje artikel registrerades hur många gånger den publicerades i andra tidningar. Tillsammans genererade artiklarna 1004 publiceringar, vilket motsvarar ett medelvärde på 7,5 publiceringar per artikel. Medianvärdet är sju, vilket innebär att då

extremvärden tagits i beaktning visar resultatet att en artikel från en LNB-skribent i genomsnitt förekommer i sju tidningar runt om i landet under perioden. Minsta värdet var 1 och det högsta var 23 publiceringar av samma artikel.

Under första halvåret 2025 var både antalet producerade artiklar och det totala antalet publiceringar högre: 198 artiklar respektive 1645 publiceringar. Detta motsvarar en ökning med cirka 48 procent i antal artiklar och cirka 64 procent i antal publiceringar. En artikel skriven av en LNB-skribent publicerades i genomsnitt i åtta tidningar, och medianvärdet var här detsamma som medelvärdet. Minsta värdet var en och det högsta var 23 publiceringar av samma artikel.

7.2 Syndikerade respektive egenproducerade ledartexter

Följande tabeller under avsnitt 7.2 redovisar likheterna och skillnaderna mellan syndikerade respektive egenproducerade ledartexter gällande deras geografiska områden, nyhetsämnen och ursprung. Resultatet för de valda variablerna presenteras för respektive år.

Tabell 7.2.1 Förändring i ledarartiklarnas geografiska område mellan 2015 och 2025, fördelat efter skribent (procent)

	Lokal		Regional		Rikstäckande		Europa		Global		Okodbart		Antal artiklar	
	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025
Anställd av tidning	84	82	73	65	41	15	46	6	50	19	43	0	245	139
Ledarredaktionen (osignerad)	6	0	2	0	5	0	16	0	7	0	14	0	27	0
LNB-skribent	0	6	7	15	39	71	23	41	36	48	14	0	133	198
Annat	10	12	18	20	15	14	15	53	7	33	29	0	70	76
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	0	-	-
Antal	63	72	59	54	279	218	39	17	28	52	7	0	475	413

Kommentar: En analys baserat på de första 26 veckorna av 2015 och 2025, har totalt 888 artiklar analyserats. Tabellen bör avläsas genom att först identifiera skribenten i den vänstra kolumnen, varefter en jämförelse mellan åren, fördelat på geografiskt område på motsvarande rad. "Antal" presenterar antalet artiklar fördelat på år och geografiskt område medan "antal artiklar" visar det totala antalet artiklar skrivna, fördelat på år och respektive skribent på samma rad. Cramer's V = .271, signifikans = <0,001.

Tabell 7.2.1 visar att det mest förekommande geografiska området var med klar majoritet rikstäckande. Därefter följer de geografiska områdena lokal och regional som var näst och tredje störst sett till både år 2015 och 2025. Av de rikstäckande ledartexterna under första halvåret av 2015 skrevs 41 procent av anställda vid tidningen och strax under 40 procent av LNB-skribenter. De regionala och lokala ledartexterna skrevs i störst utsträckning av anställda vid tidningen. År 2015 skrevs inte en enda lokal text av en LNB-skribent.

För första halvåret 2025 kodades inga ledartexter som okodbara. LNB-skribenter utgjorde 71 procent av de rikstäckande ledartexterna, en ökning med 82 procent eller 32 procentenheter jämfört med 2015. Det har även skett en ökning av lokala och regionala ledartexter av LNB-

skribenter. Rikstäckande ledartexter tillsammans med de globala och europeiska utgör de tre största arenorna för LNB-skribenter båda åren.

Tabell 7.2.2 Ledartextens skribent 2015 fördelat efter nyhetsämne (procent)

	Politik	Företagande/ekonomi	Samhälle	Sport	Olyckor	Kultur	Underhållning	Vetenskap/teknik	Medier	Miljö	Brott	Livsstil	Konflikter/krig	Religion	Invandring	Övrigt	Antal artiklar
Anställd av tidning	48	55	55	50	0	30	100	67	71	82	55	29	43	43	57	45	245
Ledarredaktionen (osignerad)	6	4	3	16	0	0	0	0	0	6	9	0	7	14	4	20	27
LNB-skribent	28	28	27	17	0	50	0	33	29	6	27	43	40	29	30	20	133
Annat	18	13	15	17	100	20	0	0	0	6	9	28	10	14	9	15	70
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	-
Antal	171	78	68	6	2	10	1	6	7	17	22	7	30	7	23	20	475

Kommentar: Baserat på 475 analyserade artiklar under de 26 första veckorna av 2015. Kolumnen till vänster anger artikelns skribent och till höger på samma rad visas vilka ämnen artiklarna handlat om. "Antal" redovisar antalet artiklar inom respektive nyhetsämne medan "antal artiklar" redovisar det totala antalet skrivna artiklar inom samtliga nyhetsämnen, fördelat på artikelns skribent. Cramer's V = .271, signifikans = <0,001.

Tabell 7.2.2 visar totalt 475 kodade ledartexter varav 52 procent utgörs av artiklar skrivna av anställda på tidningen, medan 28 procent av artiklarna skrevs av LNB-skribenter. De ämneskategorier som totalt sett utgjorde de tre största var politik (36 procent), företagande/ekonomi (16 procent) och samhälle (14 procent), tillsammans utgjorde de 67 procent av de kodade ledartexterna.

Sett till totalt producerade artiklar av LNB-skribenter dominerar samma ämneskategorier, där politik och företagande/ekonomi stod för 37 procent av de 133 ledartexterna, medan samhälle stod för 36 procent.

Tabell 7.2.3 Ledartextens skribent 2025 fördelat efter nyhetsämne (procent)

	Politik	Företagande/ekonomi	Samhälle	Sport	Olyckor	Kultur	Underhållning	Vetenskap/teknik	Medier	Miljö	Brott	Livsstil	Konflikter/krig	Religion	Invandring	Övrigt	Antal artiklar
Anställd av tidning	32	38	36	67	0	47	0	28	20	29	48	9	12	34	37	100	139
Ledarredaktionen (osignerad)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LNB-skribent	48	42	53	33	0	20	100	43	40	59	42	64	62	33	50	0	198
Annat	20	20	11	0	100	33	0	29	40	12	10	27	26	33	13	0	76
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	-
Antal	98	61	80	3	2	15	1	14	15	17	50	11	42	6	8	2	413

Kommentar: Baserat på 413 analyserade artiklar under de 26 första veckorna av 2025. Kolumnen till vänster anger artikelns skribent och till höger på samma rad visas vilka ämnen artiklarna handlade om. "Antal" redovisar antalet artiklar inom respektive nyhetsämne medan "antal artiklar" redovisar det totala antalet skrivna artiklar inom samtliga nyhetsämnen, fördelat på artikelns skribent. Cramer's V = .271, signifikans = <0,001.

Av totalt 413 skrivna ledartexter var nästan hälften (48 procent) skrivna av LNB-skribenter, motsvarande totalt 198 ledartexter, vilket framgår i Tabell 7.2.3. Antalet ledarartiklar skrivna av anställda på respektive tidning var 139 artiklar, vilket utgör cirka en tredjedel. De tre största

nyhetsämnena totalt sett var politik (24 procent), samhälle (19 procent) och företagande/ekonomi (15 procent). För de två största kategorierna är omkring hälften skrivna av LNB-skribenter men även i flera av de mer lågfrekventa ämnena dominerar LNB-skribenter, exempelvis medier (40 procent) och invandring (50 procent). Tabellen visar också att alla ledarartiklar under 2025 var signerade.

Tabell 7.2.4 Nyhetsämnena i artiklar skrivna av LNB-skribenter år 2015 (procent)

	Politik	Företagande/ekonomi	Samhälle	Sport	Kultur	Underhållning	Vetenskap/teknik	Medier	Miljö	Brott	Livsstil	Konflikter/krig	Religion	Invandring	Övrigt	Antal artiklar
Journalist A	11	0	17	0	0	0	0	0	0	50	0	0	100	29	25	16
Journalist B	29	23	5	0	0	0	0	0	0	0	67	0	0	0	0	22
Journalist C	23	32	17	0	0	0	100	0	0	17	33	16	0	14	25	29
Journalist D	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	1
Journalist E	4	14	5	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	25	8
Journalist F	31	27	56	100	100	0	0	100	0	33	0	67	0	43	0	52
Journalist G	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	0	14	0	5
Summa	100	100	100	100	100	0	100	100	100	100	100	100	100	100	100	-
Antal	48	22	18	1	5	0	2	2	1	6	3	12	2	7	4	133

Kommentar: Tabellen baseras på 133 artiklar som skrivits av skribenter från Liberala Nyhetsbyrån under de 26 första veckorna av 2015. I kolumnerna presenteras de ämnen som artiklarna berörde, i raderna står de skribenter från Liberala Nyhetsbyrån som var aktiva under perioden. "Antal artiklar" visar antal artiklar som respektive skribent publicerat under perioden, medan "antal" visar antal artiklar som publicerats inom varje ämneskategori. Cramer's V = 1, signifikans = <0,001.

Under första halvåret 2015 publicerades totalt 133 ledartexter skrivna av Liberala Nyhetsbyrån. Tabell 7.2.5 redovisar vem av LNB:s skribenter som författat respektive text samt vilket ämnesområde texterna behandlade. Sammanlagt förekom sju skribenter i materialet. Av dessa var *Journalist F* mest produktiv och stod för nära två femtedelar av de publicerade texterna. En stor andel av journalistens texter, cirka 29 procent, behandlade politik. Journalisten var dessutom den enda skribenten som skrev texter om sport, kultur och medier. Även *Journalist C* och *Journalist B* bidrog med en betydande mängd material där *Journalist C* författade nästan en femtedel av texterna, medan *Journalist B* stod för cirka 16 procent. Minst antal texter, endast en, publicerades av *Journalist D*.

Politik var det mest frekvent förekommande ämnesområdet, med 48 av 133 artiklar, motsvarande cirka 36 procent. Företagande/ekonomi och samhälle var också vanligt förekommande och utgjorde cirka 17 respektive 14 procent av materialet. Krig och konflikter behandlades i omkring 10 procent av ledartexterna. Underhållning förekom inte alls, medan miljö och sport endast berördes vid ett tillfälle vardera. Värt att nämna är även att fyra artiklar

har tilldelats ämneskategorin övrigt då dessa inte föll sig naturligt att kategorisera inom någon av de andra ämnena.

Tabell 7.2.5 Nyhetsämnen i artiklar skrivna av LNB-skribenter år 2025 (procent)

	Politik	Företagande/ekonomi	Samhälle	Sport	Kultur	Underhållning	Vetenskap/teknik	Medier	Miljö	Brott	Livsstil	Konflikter/krig	Religion	Invandring	Övrigt	Antal artiklar
Journalist H	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Journalist I	32	12	48	0	33	0	33	100	50	38	43	4	50	50	0	63
Journalist J	4	4	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	4
Journalist K	2	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	2
Journalist L	4	8	0	0	0	0	17	0	0	19	0	3	0	0	0	10
Journalist M	17	23	10	0	0	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0	19
Journalist N	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0	0	0	0	3
Journalist O	24	27	36	100	0	100	17	0	30	28	14	4	0	0	0	47
Journalist P	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Journalist Q	11	23	2	0	33	0	0	0	0	5	29	8	50	0	0	19
Journalist R	0	0	2	0	34	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Journalist S	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	25	0	2
Journalist T	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Journalist U	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	81	0	25	0	23
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	0	-
Antal	47	26	42	1	3	1	6	2	10	21	7	26	2	4	0	198

Kommentar: Tabellen baseras på 198 artiklar som skrivits av skribenter från Liberala Nyhetsbyrån under de 26 första veckorna av 2025. I kolumnerna presenteras de ämnen som artiklarna berörde, i raderna står de skribenter från Liberala Nyhetsbyrån som var aktiva under perioden. "Antal artiklar" visar antal artiklar som respektive skribent publicerat under perioden, medan "antal" visar antal artiklar som publicerats inom varje ämneskategori. Cramer's V = 1, signifikans = <0,001.

Under första halvåret 2025 publicerades totalt 198 ledartexter skrivna av Liberala Nyhetsbyrån. Tabell 7.2.6 redovisar vilken av LNB:s skribenter som författat respektive text samt vilket ämnesområde texterna behandlar. Sammanlagt förekom 14 skribenter i materialet. De tre mest produktiva skribenterna var *Journalist I* (cirka 32 procent), *Journalist O* (cirka 24 procent) och *Journalist U* (cirka 12 procent).

Journalist I skrev nästan en tredjedel av alla texter som berörde politik, vilket motsvarade cirka 24 procent av dennes totalt producerade texter. Journalisten stod dessutom för nästan hälften av ledartexterna inom ämnet samhälle, vilket utgjorde drygt en tredjedel av dennes egna produktion. *Journalist O* skrev främst om politik och samhälle, samt var den enda skribenten som behandlade ämnena sport och underhållning. För *Journalist U* dominerade ämnet krig och konflikter, där journalisten stod för 81 procent av de totalt producerade texterna inom denna kategori.

Politik var det mest frekvent förekommande ämnesområdet, följt av samhälle, företagande/ekonomi och krig/konflikter. Nästan en fjärdedel av de totalt 198 artiklarna behandlade politik, medan sport och underhållning endast förekom vid ett tillfälle vardera.

Tabell 7.2.6 Anledning till publicering av ledartexter år 2015 och 2025, fördelat efter skribent (procent)

	Händelse		Politiskt förslag		Politiskt beslut		Statlig offentlig utredning		Rapport		Undersökande journalistik		Debatt		Lokalt politiskt förslag		Lokalt politiskt beslut		Annat		Antal artiklar	
	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025
Anställd av tidning	56	34	49	23	45	21	11	18	35	17	60	40	15	20	80	100	78	92	52	35	245	139
Ledarredaktionen (osignerad)	6	0	3	0	3	0	11	0	7	0	0	0	15	0	0	0	22	0	2	0	27	0
LNB-skribent	26	45	34	77	38	58	67	76	35	66	20	47	39	80	10	0	0	0	25	41	133	198
Annat	12	21	14	0	14	21	11	6	23	17	20	13	31	0	10	0	0	8	21	24	70	76
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	-	-	
Antal	252	247	35	17	29	19	9	17	26	29	5	15	13	5	10	6	9	12	87	46	475	413

Kommentar: En analys baserat på de första 26 veckorna av 2015 och 2025, har totalt 888 artiklar analyserats. Tabellen avläses genom att först identifiera skribenten i den vänstra kolumnen, varefter en jämförelse mellan åren, fördelat på ursprung till publicering på motsvarande rad till höger.

Tabell 7.2.6 visar att 56 procent av de kodade ledartexterna 2015 skrevs på grund av en händelse, vilket var ungefär hälften av alla ledartexter. 48 procent av händelserna var på en rikstäckande nivå följt av 15 procent som riktade sig lokalt och 13 procent regionalt (se Bilaga 5). Samma år skrevs 18 procent av ledartexterna utifrån ett annat ursprung än vad variabelvärdena kan identifiera. Tabellen visar också att 2015 var lokala politiska beslut och förslag ursprung till en mycket låg andel ledarartiklar, motsvarande 1 procent vardera. Artiklar skrivna av LNB-skribenter under 2015 baserades främst på händelser (58 artiklar) och annat (20 artiklar), men flera var också baserade på politiska förslag och beslut som motsvarade nio respektive åtta artiklar.

Även 2025 skrevs en majoritet av ledartexterna på grund av en händelse, omkring 60 procent. Nästan hälften av alla händelser var på en rikstäckande nivå, medan 17 respektive 15 procent utgjordes av lokala samt regionala händelser (se Bilaga 5). Av ledartexterna som berörde en händelse stod LNB-skribenter för 45 procent, motsvarande 111 texter av totalt 247. Tabellen visar att ingen LNB-skribent skrev en artikel utifrån ett lokalt politiskt beslut eller förslag, något som den egna redaktionen har gjort om än i låg omfattning. Antalet artiklar med ursprung från politiska beslut och förslag har minskat sedan 2015, medan statliga offentliga utredningar och undersökande journalistik har ökat till 2025.

8 Analys

Detta kapitel analyserar utvecklingen av inköpt ledarmaterial på lokala ledarsidor och hur ledarsidornas ämnesprioriteringar och geografiska fokus har förändrats mellan 2015 och 2025. Demokratiperspektivet och dagordningsteorin används som teoretiskt ramverk för att belysa möjliga konsekvenser för lokal demokrati och mediernas inflytande över den allmänna dagordningen. Analysen relaterar resultaten till tidigare forskning för att tydliggöra mönster och trender.

8.1 Utvecklingen av inköpt ledarmaterial på lokala ledarsidor

Under mätperioden syns en tydlig utveckling där det totala antalet publicerade ledartexter minskar men där en allt större andel av de som publiceras köps in från Liberala Nyhetsbyrån. De inköpta texterna ges dels mer utrymme på ledarsidorna, dels köps de in av allt fler tidningar. Resultatet pekar på ökad användning av syndikerat innehåll och en begränsning och centralisering av vems åsikter som ges utrymme. Detta på bekostnad av den lokala närvaron.

En mer detaljerad redogörelse och analys gällande utvecklingen av inköpt ledarmaterial på lokala ledarsidor presenteras i följande tre avsnitt.

8.1.1 Förskjutning från lokal egenproduktion till inköpt ledarmaterial

Analysen av resultaten visar att perioden mellan 2015 och 2025 präglas av en tydlig förskjutning från lokalt producerade ledartexter till inköpt material från Liberala Nyhetsbyrån. Trots att det totala antalet publicerade ledartexter minskar under perioden, utgörs en allt större andel av de publicerade texterna av material producerat av LNB-skribenter. Antalet ledartexter skrivna av tidningarnas egna medarbetare har minskat med 42 procent, medan antalet texter producerade av LNB-skribenter har ökat med cirka 39 procent (se Tabell 7.1.1). Sammantaget indikerar detta att inköpt ledarmaterial inte enbart fungerar som ett komplement till de lokalt skrivna ledartexterna, utan i högre grad ersätter dem.

Denna utveckling överensstämmer med tidigare forskning som visat hur mediaorganisationer hanterar minskade resurser och färre redaktioner genom att i större utsträckning förlita sig på färdigproducerat material, avsett för att kunna publiceras av flera olika utgivare (Nygren & Nord, 2017; Hellekant Rowe & Karlsson, 2017). Studiens resultat bekräftar därmed bilden av en strukturell anpassning där effektivitet och kostnadsbesparingar prioriteras framför texter som är skrivna av den lokala redaktionen.

Att antalet texter skrivna av andra aktörer än Liberala Nyhetsbyrån och de egna redaktionerna förblir relativt konstant, samtidigt som osignerade texter försvinner, förstärker bilden av att förändringen primärt drivs av en övergång från egenproducerat material till inköpt ledarmaterial. Värt att notera är att de syndikerade artiklar som 2015 signerades med ledarredaktionen eller lämnades osignerade, tycks tio år senare signeras med LNB-skribentens namn. Detta resultat pekar mot ett generellt ökat beroende av externt innehåll bland de studerade lokaltidningarna, men också att användandet av syndikerat material har blivit allt mer normaliserat. Något som tidigare har visats bland nyhetsartiklar (Boumans m.fl., 2018; Nygren & Nord, 2017) men nu också tycks ske bland ledartexter.

8.1.2 Förändrad funktion och makt över dagordningen

Utöver förändringar i omfattning visar resultatet även att inköpt ledarmaterial har förändrat sin funktion och position på ledarsidorna (se Tabell 7.1.2). Under 2015 dominerades huvudledarna av texter skrivna av tidningarnas egna medarbetare, medan LNB-material utgjorde en mer begränsad andel. För 2025 är fördelningen mellan egenproducerade huvudledare och huvudledare skrivna av Liberala Nyhetsbyrån närmast jämn. Även när det gäller kortledare har en tydlig förändring skett, där Liberala Nyhetsbyrån står för en klar majoritet av texterna. Detta pekar på att inköpt material i allt högre grad används för ledarsidans mest centrala och opinionsbildande texter, såväl som för de mindre där de har en kompletterande och nästintill utfyllande funktion.

Att inköpt material ges större plats på ledarsidorna innebär dessutom att de som producerar materialet ges större makt. Liberala Nyhetsbyrån har under perioden därmed utökat sin maktposition och möjlighet att påverka samhällsopinionen genom att välja vilka ämnen som det skrivs om och hur dessa porträtteras. Denna utveckling överensstämmer med Boumans m.fl. (2018) studie där nyhetsbyråerna blir aktörer som formar nyhetsagendan genom att producera ett selektivt utbud av texter.

8.1.3 Ökad spridning och syndikerat ledarmaterial

Analysen av antal publiceringar visar att inköpt ledarmaterial inte bara har ökat sett till utrymme på ledarsidorna, utan även i fråga om spridning till fler tidningar. Under det första halvåret 2015 publicerades en artikel skriven av en skribent från Liberala Nyhetsbyrån i genomsnitt sju tidningar, medan motsvarande siffra under första halvåret 2025 uppgick till åtta tidningar. Samtidigt ökar både antalet producerade LNB-artiklar och det totala antalet publiceringar markant under perioden (se Tabell 7.1.3). Denna utveckling innebär att varje enskild text skriven av Liberala Nyhetsbyrån får ett större genomslag i lokaltidningarna än tidigare.

Resultatet tyder således på att mängden syndikerat innehåll har ökat, vilket innebär att den utveckling mot ökad syndikering som tidigare identifierats i en amerikansk kontext (Adams & Baldasty, 2001; Choi m.fl., 2025), även återfinns i en svensk. Därmed bekräftar studien även de observationer som Hellekant Rowe och Karlsson (2017) gjort, nämligen att mängden journalistiskt material som produceras av externa aktörer och köps och publiceras i fler lokaltidningar har vuxit.

8.2 Ledarsidornas prioritet av nyhetsämnen och geografiska områden

Vid analys av resultatet framkommer det att det inte är några större skillnader mellan lokalt producerade ledartexter och inköpt material sett till vare sig geografiskt område, ämnesval eller ursprung, under de två studerade åren. Både lokala redaktioner och Liberala Nyhetsbyrån tenderar att fokusera på en nationell nivå snarare än en lokal, men det ska tilläggas att de lokala redaktionerna har haft ett något större fokus på lokala händelser under 2025. Vid analys av ämnesval framgår det att ledarredaktionerna och Liberala Nyhetsbyrån inspireras av aktuella nyhetshändelser. För både de lokala redaktionerna och Liberala Nyhetsbyrån är de mest omskrivna ämneskategorierna politik, ekonomi och samhälle.

I följande avsnitt ges en mer jämförande analys av resultatet främst baserat på tabellerna i avsnitt 7.2.

8.2.1 En majoritet av artiklarna är rikstäckande oavsett skribent

Utifrån resultatet och Tabell 7.2.1 kan det konstateras att en klar majoritet av alla ledarartiklar i första hand har ett rikstäckande geografiskt fokus, oavsett vilken skribent som skrivit artikeln. Det kan också konstateras att de lokalt förankrade ledarartiklarna visserligen utgör den näst största andelen båda åren, men att dessa skrivs i så pass liten omfattning att de knappt kan mäta sig med artiklarna som har ett rikstäckande perspektiv. Resultatet antyder att lokala frågor underprioriteras oavsett artikelns skribent, även bland redaktionellt anställda skribenter. Däremot syns en viss ökning under 2025 då antalet lokala ledartexter i något större utsträckning tycks vara skrivna av redaktionellt anställda, men då allt mindre ledartexter totalt sett skrivs av redaktionellt anställda kan denna ökning snarare ses som ett komplement till de syndikerade ledartexterna skrivna av externa aktörer, än en betydande ökning.

Det har visserligen skett en ökning med nio ledartexter 2025 jämfört med 2015, men i relation till det totala antalet producerade ledartexter är omfattningen fortfarande liten. Detta resultat tyder på att ledarartiklarna i allt mindre utsträckning prioriterar att bevaka de lokala makthavarna och lyfta lokala frågor, vilket strider mot vad medborgarna efterfrågar (Richards, 2013; Hess & Waller, 2017; Firmstone & Coleman, 2015). Istället prioriterade även de redaktionellt anställda skribenterna under 2015 att nå ut till en större publik genom att en majoritet av deras ledarartiklar skrevs utifrån ett rikstäckande eller regionalt perspektiv, vilket kan vara ett resultat av en centraliserad produktion där artiklar standardiseras för att kunna delas mellan flera redaktioner (Nygren & Nord, 2017).

Under den studerade perioden syns en omfattande förändring kring artiklarnas skribenter där Liberala Nyhetsbyråns skribenter tagit ett allt större mandat över andelen ledarartiklar, även om dessa artiklar totalt sett har blivit färre till antalet. Även om antalet lokala eller regionala ledarartiklar oavsett skribent är lågt, visar Tabell 7.2.1 att Liberala Nyhetsbyråns artiklar har ett nästintill obefintligt lokalt eller regionalt fokus, sett till det totala antalet ledarartiklar från LNB. Deras artiklar prioriterar uteslutande det rikstäckande eller globala perspektivet. Resultatet från Tabell 7.2.1 visar att Liberala Nyhetsbyrån främst skriver artiklar med ett bredare geografiskt fokus, snarare än artiklar riktade till en specifik regional eller lokal publik. När innehåll och kontroverser inte ges något utrymme, kan det enligt McQuail (2010, s. 166) få konsekvenser för den lokala demokratin. Det tycks synas en trend i att de ledarartiklar som skrivs av redaktionellt anställda journalister i större utsträckning riktar sig till det lokala området 2025, mer än vad de gjorde 2015.

8.2.2 Liberala Nyhetsbyråns skribenter är främst etablerade i de nationella och globala arenorna

Resultatet från Tabell 7.2.1 visar att Liberala Nyhetsbyråns artiklar främst riktar sig nationellt eller globalt, vilket indikerar att det är dessa ämnen som deras skribenter anser är viktiga för medborgarna att ha en åsikt om. Då endast fyra LNB-artiklar hade lokalt fokus under 2025, i kontrast till inga under 2015, tyder detta på att dessa frågor inte är särskilt högt prioriterade på

deras dagordning, då de frågor som medierna frekvent lyfter fram, blir medborgarnas naturliga referenspunkt i hur de bedömer samhällsfrågor (McCombs & Denham, 2007).

Från Tabell 7.2.6 går det att utläsa att en klar majoritet av alla ledartexter skrivs utifrån en händelse, där 252 artiklar har haft ursprunget händelse första halvåret av 2015 och 247 artiklar under det första halvåret 2025. Av alla händelser de åren utgörs 48 respektive 47 procent av rikstäckande händelser (se Bilaga 5) vilket tyder på att ledarsidorna skapar opinion utifrån tolkningar av nyhetshändelser snarare än att självständigt driva opinion och föra in nya frågor (Nord, 2022).

Av de fem mest återpublicerade artiklarna är det tre av dem som publicerats utifrån motivet av en händelse (se Bilaga 6). Liberala Nyhetsbyrån skriver i första hand om dagsaktuella politiska händelser, av intresse för hela landet, vilket Bilaga 6 tydliggör. Även om forskare menar att medborgarna efterfrågar denna typ av ledartexter (Richards, 2013; Hess & Waller, 2017; Firmstone & Coleman, 2015), riskerar en alltför allmän politisk bevakning att ersätta det utrymme den lokala bevakningen får, eftersom journalistiken i allt större utsträckning centraliseras till storstadsområden. Denna förändring kan enligt dagordningsteorin (McCombs & Denham, 2007) innebära att publiken uppfattar händelser i storstäderna som mer centrala och relevanta, när dessa får det främsta utrymmet i medierna.

8.2.3 Dominans i ämneskategorierna

Tabell 7.2.2 samt Tabell 7.2.3 visar ämnena i ledarartiklar som dominerat. Det är texter om politik, företagande/ekonomi och samhälle som förekommer flest gånger. Ledarsidorna följer oftast den allmänna dagordningen eftersom de frågor som dominerar på ledarsidorna tenderar att vara de samma som prioriteras av nyhetsredaktioner och väljare (Nord, 2022). Det finns alltså en relativt bred samsyn om att vad som är viktigt publiceras. Samstämmighet mellan nyheter och ledarsidor kan ge tydliga huvudfrågor i debatten, men riskerar samtidigt att leda till ensidighet. När ledarsidor lyfter andra ämnen kan de bredda debatten och bidra med nya perspektiv. Ledarsidorna tenderar att prioritera vissa frågor snarare än att spegla hela utbudet av sakfrågor. Tabellerna visar att de tidigare nämnda ämnenas dominans indikerar en långsiktig kontinuitet i vad som anses vara centrala frågor på ledarplats.

Under 2015 skrevs 171 artiklar med ämnet politik (se Tabell 7.2.2), detta minskade till 98 ledartexter 2025 (se Tabell 7.2.3). Resultatet 2015 stämmer överens med Nords (2022) kartläggning av opinionstexter under valrörelsen 2018. Redan 2015 verkar ledarsidorna i högre grad lyfta idébaserade och principiella frågor som inte står högst på väljarnas agenda. Politik, samhälle och ekonomi utgör återkommande huvudämnen i nyhetsjournalistik samt väljarnas prioriteringar vilket Nord (2022) menar gör dem tacksamma för opinionsjournalistiken att tolka. Ledarsidorna som kodats fungerar som ett forum för att bearbeta och fördjupa samhällsfrågor. Denna studie kompletterar på så sätt tidigare valrörelseforskning då även utanför specifika valår präglas ledarjournalistiken av stabila men snäva ämnesområden där politik, ekonomi och samhälle förekommer mest.

Trenden är även densamma i texter skrivna av Liberala Nyhetsbyrån. Då LNB levererar ledartexter till redaktioner över hela landet får dess ämnesprioritering ett genomslag som sträcker sig över flera tidningar (se Tabell 7.1.3 & Bilaga 6). Detta innebär att återkommande

teman i materialet inte enbart speglar lokala redaktionella val, utan också en centraliserad opinionsproduktion vilket kan leda till en minskad mångfald.

Den ämnesmässiga koncentrationen är däremot inte statisk 2015 kontra 2025. Beroende på det rådande samhällsklimatet skrivs ledarartiklar som tolkar sakfrågor som ges större uppmärksamhet inom dessa ramar. År 2015 präglades ledartexterna av frågor om invandring, jämfört med 2025 där det i större utsträckning publicerades texter om krig och internationella konflikter. När ledarartiklar speglar den rådande samhällsdebatten som invandringen 2015 och krig och konflikter 2025 visar förändringen inte ett brott mot ledarsidornas traditionella roll, utan snarare ett uttryck för deras anpassning till samhällskontexten. Frågor som dominerar samhällsdebatten kan ses som en spegling av samtidens främsta akuta problem (Nord, 2022).

Resultaten kan förstås inom ramen för agenda-setting teorin. Medier påverkar vilka frågor som uppfattas som viktiga i samhället genom sitt återkommande fokus (McCombs & Denham, 2007). Att invandring dominerar ledartexterna 2015 och att krig och konflikt ges stort utrymme 2025 indikerar att ledarsidorna i hög grad följer den samtida samhälls- och nyhetsagendan, samtidigt som de förstärker den och således är en del av att sätta den. När Liberala Nyhetsbyrån fokuserar på frågor som invandring och säkerhetspolitik bidrar inte detta enbart med att spegla nyhetsagendan utan även till att samordna ledarsidornas ämnesval över stora delar av medielandskapet. Här blir det ett samband där nyhetsagendan sätter ramarna för de frågor som är aktuella och att opinionsjournalistiken från LNB sprider dessa vidare mellan medier.

8.2.4 Skribenterna som bestämmer dagordningen

Resultatet i Tabell 7.2.4 och Tabell 7.2.5 visar antalet ledarskribenter anställda på Liberala Nyhetsbyrån som noterades för respektive år och vilka ämnen som deras ledartexter berörde. För 2015 var det totalt sju ledarskribenter och för 2025 var det 14. Ingen av skribenterna från 2015 fanns med bland de kodade LNB-skribenterna 2025, vilket innebär att de anställda skribenterna under mätperioden har helt bytts ut men också dubblerats i antal. Att antalet anställda hos Liberala Nyhetsbyrån har dubblerats år 2025 går i linje med att allt fler lokaltidningar använder externt producerade ledartexter. Således utgör det ytterligare en indikation på en utveckling inom medielandskapet där redaktioner outsourcar delar av sin verksamhet för att kostnadseffektivisera (Boumans m.fl., 2018; Nygren & Nord, 2017).

Studien visar inte bara på en centralisering av var ledartexterna produceras, utan även av vem. Under de båda åren som studerats skrevs majoriteten av Liberala Nyhetsbyråns texter av endast tre journalister. Resultatet för ledartexter överensstämmer med Nygren och Nords (2017) observationer gällande nyhetsartiklar, där studien visar att färre antal nyhetsproducenter står för en större del av innehållet. Även detta minskar den potentiella mångfalden i ledartexternas skribenter.

Att det är en centralisering av vilka skribenter som producerar ledarmaterialet har även en påverkan på vilka ämnen som förekommer på ledarsidorna. Exempelvis skrev *Journalist U* främst ledarartiklar om konflikter/krig medan *Journalist I* fokuserade på samhällsrelaterade ämnen (se Tabell 7.2.5). Hur dessa skribenter väljer att porträttera och utforma ledartexterna om sina valda ämnen kan enligt dagordningsteorin (McCombs & Denham, 2007; McCombs &

Shaw, 1972) ha en direkt påverkan på hur läsarna uppfattar diverse samhällsfrågor eller kriget i Ukraina, samt vilka frågor de uppfattar som viktiga.

9 Diskussion

I följande avsnitt förs en fördjupande diskussion av det material som presenterats i resultat och analys. Inledningsvis diskuteras det ökade beroendet av syndikerat ledarmaterial som en konsekvens av minskade redaktionella resurser. Därefter analyseras vilka konsekvenser detta kan få för den lokala demokratin och förtroendet för medier. Slutligen behandlas hur makt och inflytande över ledarsidorna koncentreras till ett fåtal aktörer, samt de implikationer detta har för variation och representation i lokaljournalistiken.

9.1 Standardiserat material kompenserar för bristande resurser

Kartläggningen av inköpt ledarmaterial på de 53 lokaltidningarnas ledarsidor visar en tydlig ökning mellan åren 2015 och 2025. På ett decennium har externt producerat ledarmaterial både getts mer utrymme på ledarsidorna ifråga och samma text publiceras i flera tidningar. Detta kan ses som en direkt konsekvens av den utveckling som pågått under de senaste 20 åren i det svenska medielandskapet (Ohlsson, 2016; Nygren & Althén, 2014; Nygren & Nord, 2017).

Studiens resultat är tydligt, beroendet av inköpta ledartexter är högt och beroendet har ökat under de senaste tio åren. Även om det inte är vad studien mäter, noterades det att en stor delning av material även förekommer inom koncernen. Det innebär att redaktioners användning av syndikerat material sträcker sig längre än att det endast köps in från externa aktörer. Dessutom noterades det att material köptes in från flera andra nyhetsbyråer och tankesmedjor, inte bara Liberala Nyhetsbyrån. Denna observation blir ett exempel på Nygren och Nords (2017) argument om att medierna löser minskade resurser genom att bli "noder" i nätverk där externa och interna flöden kompenserar för minskad lokal personal. Även om deras fokus ligger på nyhetsmaterial, skulle en ökad mängd syndikerade ledartexter kunna förklaras av samma faktorer, vilket är de faktorer som även Boumans m.fl. (2018) lyfter. En ökad ekonomisk press och minskade redaktionella resurser i kombination med högre krav på snabb och kontinuerlig publicering, medför ökad användning av färdigt material. Detta ser ut att gälla oavsett om det är inköpt material i form av ledartexter eller nyhetsartiklar. Därmed vidgar denna studie den kunskap som finns om syndikerat innehåll i en svensk kontext.

Det som här studerats i en svensk kontext överensstämmer med de studier på syndikerat innehåll som tidigare gjorts i USA (Adams & Baldasty, 2001; Choi m.fl., 2025). Då medielandskapet ser liknande ut och där en ökning av syndikerat innehåll har dokumenterats i båda länderna, skulle samma konsekvenser som noterats i USA möjligen kunna bli aktuella risker även här i Sverige. Det vill säga att en hög användning av syndikerat innehåll begränsar den lokala redaktionens autonomi och gör dem allt mer beroende av koncernen de tillhör och de avtal de tecknat med Liberala Nyhetsbyrån. En utveckling av minskad mångfald som på sikt riskerar att helt reducera den lokala närvaron, både sett till att lokala samhällsfrågor trängs bort och att allmänhetens lokala engagemang dör ut. Detta kan leda till ett minskat förtroende för medier när man inte kan identifiera sig med den verklighetsbild som skildras.

9.2 Syndikerat innehåll har en potentiell påverkan på demokratin

Oavsett vilket år man studerar, är det tydligt att Liberala Nyhetsbyrån får störst genomslagskraft med artiklar som har ett rikstäckande perspektiv, både sett till vad som ges utrymme på ledarsidan och i antalet publicerade artiklar totalt. Ledartexter skrivna av lokala skribenter fokuserar också på det rikstäckande området. En dominans av rikstäckande ledartexter innebär att lokala samhällsfrågor prioriteras bort av både Liberala Nyhetsbyrån och lokala redaktioner. Detta går emot vad tidigare forskning visar att läsarna efterfrågar, vilket är en närhet mellan journalistik och samhället, samt bevakning av lokala politiker och makthavare (Richards, 2013; Hess & Waller, 2017; Firmstone & Coleman, 2015). I värsta fall riskerar detta att leda till en försämrad lokal demokrati då lokaljournalistikens centrala funktioner bortses från (Hellekant Rowe & Karlsson, 2017).

Denna utveckling riskerar inte bara att försämra demokratin i sin helhet, utan kan även leda till ett minskat förtroende för medierna. Enligt demokratiperspektivet (McQuail, 2010, s. 165–166) skulle en uteslutande rikstäckande bevakning och således en försämrad representation av lokalsamhällen skapa en koncentration av opinionsförmedlare. En konsekvens som tydliggörs när variationen av olika politiska perspektiv begränsas när en enskild aktör har kontroll över den politiska dagordningen (McQuail, 2010, s. 165–166; McCombs & Denham, 2007). På så vis kan det argumenteras för att graden av förtroende som lokalinvånarna tillskriver medierna minskar, då deras verklighet inte representeras på ledarsidorna.

Den snäva representationen tycks även tas i uttryck gällande vilket ursprung ledartexterna har. Oavsett vilken skribent eller redaktion denne tillhör, tenderar händelser att vara ursprunget till 60 procent av alla ledarartiklar under 2025. Av dem är det nära 70 procent som baserats på händelser som skett på riks-, europeisk- eller global nivå (se Bilaga 5). När en så pass stor andel av alla ledarartiklar har samma ursprung, kan det ifrågasättas om mediernas uppgift att producera originellt och kreativt innehåll över huvud taget uppfylls (McQuail, 2010, s. 167). En möjlig konsekvens av att en så liten del av den lokala politiken bevakas av den opinionsbildande journalistiken, är att de lokala makthavarna inte granskas i samma utsträckning, vilket är en central del av mediernas granskande funktion (Nord, 2003). En minskad granskning av makthavare skulle kunna leda till att maktmissbruk i större utsträckning går obemärkt förbi.

Det är därför ett högst intressant resultat att både lokala redaktioner och Liberala Nyhetsbyrån prioriterar bort lokala frågor och gör istället motsatsen till vad tidigare forskning visar att folket efterfrågar och vad som lockar läsare. Utan att skrämmas av dessa konsekvenser tycks mediekoncerner det senaste decenniet primärt fokusera på kostnadseffektivisering framför att främja ett representativt och mångsidigt innehåll.

9.3 De dolda makthavarna

Även när det gäller val av ämne visar studien att de lokalt redaktionella valen överensstämmer med Liberala Nyhetsbyråns preferenser. De topp-tre mest återkommande ämneskategorierna (politik, ekonomi och samhälle) är dessutom konstanta under mätperioden. Detsamma kan konstateras för ursprunget av artikeln, där händelser var den mest förekommande anledningen till att en artikel skrevs, både 2015 och 2025. Om val av ämne och ursprung analyseras utifrån

ett övergripande perspektiv skulle det kunna argumenteras för att den dagordning (McCombs & Denham, 2007) som presenterats för allmänheten har varit densamma de senaste tio åren och att den inte tycks påverkas av ifall skribenten är lokalt anställd eller anställd på Liberala Nyhetsbyrån.

Rimligtvis bör det dock vidare diskuteras i vilken utsträckning som ursprung och ämnesval i artikeln i sin tur formas av skribenten. Under 2015 var det sju anställda från Liberala Nyhetsbyrån som stod för samtliga artiklar som publicerades av byrån, och 2025 var den siffran 14. Totalt sett har det under mätperioden alltså varit 21 individer som stått för 35 procent av samtliga ledarsidor som ingått i studien. Bryts statistiken ner än mer kan det konstateras att det 2015 var en skribent, *Journalist F*, som stått för majoriteten av artiklarna. 2025 var det två personer, *Journalist I* och *Journalist O*, som stått för mer än hälften av ledartexterna från byrån. Det är alltså till dessa individer som lokala redaktioner och mediekoncerner har tilldelat makten över ledarsidorna. Makten över 40 procent av Sveriges betaltidningar där en handfull individer skriver hälften av opinionsinnehållet.

Utifrån dagordningsteorin (McCombs & Denham, 2007; McCombs & Shaw, 1972) är det således ett fåtal individer som sitter på makten över vilka ämnen som når ut till Sveriges ledarsidor, samt hur dessa gestaltas. Då mer utrymme ges till det nationella perspektivet kan det på sikt riskera att bli den måttstock som även de lokala invånarna använder sig av när de värderar händelser, det vill säga dessa attribut blir de mest centrala och relevanta i förståelsen för en viss fråga (McCombs & Denham, 2007). Detta kan leda till att lokalinvånarna berövas information om politiska beslut och händelser som direkt påverkar dem. En sådan utveckling riskerar dock inte att ifrågasättas, eftersom en minskad mångfald på ledarsidor med rikstäckande fokus har normaliserats.

Att inköpt material på ledarsidorna de facto redan har normaliserats går att argumentera för då det vid insamlingen av data noterats att artiklar som 2015 lämnades osignerade, tio år senare signerades med LNB-skribentens namn. Det pekar därmed mot att lokaltidningarna själva inte längre anser att de behöver dölja att de använder sig av inköpt material från Liberala Nyhetsbyrån.

Det ska dock nämnas att de lokala redaktionerna fortfarande besitter en viss nivå av agens. Indirekt blir de tvingade till att använda sig av inköpt material på grund av det ekonomiska läget, men de har en direkt makt i att kunna välja vilken artikel i Liberala Nyhetsbyråns arkiv som ska pryda deras ledarsida. Även om det är ett tämligen begränsat urval. Mot denna bakgrund är det högst intressant att de lokala tidningarna tenderar att publicera samma ledarartiklar som redan publicerats av andra, snarare än att följa en egen originell väg och förse läsaren med något nytt och intresseväckande. Detta går dessutom helt emot vad demokratiperspektivet förespråkar gällande medier och förväntningarna på dessa; att ha en originell och kreativ produktion (McQuail, 2010, s. 166–167).

10 Slutsatser

Studien kan visa på att inköpt ledarmaterial ökat i lokaltidningar som prenumererar på LNB, vilket delvis kan ses som ett uttryck för strukturella förändringar i medielandskapet. Minskade resurser på den lokala nivån har gjort det svårare för tidningarna att upprätthålla en egen opinionsjournalistik. Den egentliga mängden syndikerade ledartexter är troligtvis högre än de 48 procent av LNB texterna då det observerades andra former av syndikerat innehåll under kodningen. Lokaltidningarna kan genom utbyte och användandet syndikerat ledarmaterial säkerställa en kontinuitet i utbudet av ledartexter. När beroendet för Liberala Nyhetsbyrån är ett faktum tilldelas dessa aktörer oproportionerlig makt över den politiska dagordningen, där aktuella händelser och ämnen som får genomslag kan därför prioriteras. Utvecklingen som studien kartlagt pekar på en problematik mellan demokratisk mångfald och kontinuitet på ledarsidan. Syndikerade ledartexter är resurseffektiva men väcker frågor om åsiktspluralism och transparens. En potentiell konsekvens är att lokala läsare berövas på relevant kunskap om lokalpolitiska händelser som direkt påverkar dem.

Ämnena och det geografiska området är mestadels detsamma mellan åren. Ledarartiklar på det rikstäckande området och om politiska händelser är de vanligaste ledartexterna och när dessa texter skrivs av Liberala Nyhetsbyrån finns de publicerade i flera tidningar runt om i landet. Det finns olika nyhetsaktuella frågor som bearbetas mer eller mindre, beroende på väljarnas intressen och nyhetsinnehållet. Det finns en avsaknad av att redaktionerna själva hittar ämnen om framför allt lokal politik.

Kännedomen och framförallt forskningen om makten bland dessa aktörer är bristfällig vilket nu kartlagts tydligare. Studien har visat att ett fåtal skribenter 2025, skriver ungefär hälften av ledartexterna i de 53 lokaltidningarna som prenumererar på LNB. Det är en ökning från 2015 vilket visar på att beroendet 2025 är starkare än tidigare. Tidigare forskning har visat att lokala frågor och perspektiv lockar lokala läsare. Eftersom uppsatsens resultat visar att beroendet av syndikerat material har ökat finns det inget som tyder på att lokala ledarsidor kommer att rikta sin opinionsjournalistik mot geografiska områden där medieutbudet redan är begränsat.

10.1 Begränsningar och förslag på vidare forskning

Studier av ledartexter ger värdefulla insikter i den professionella opinionsjournalistikens prioriteringar, men har en begränsad räckvidd vid slutsatser om demokrati och samhället i stort. Ledarsidorna utgör opinionsjournalistiken och representeras av professionella skribenters tolkningar och värderingar snarare än medborgarnas egna röster eller hela det politiska samtalet. Breda slutsatser riskerar därför att överskatta ledarsidornas faktiska genomslag och representativitet. Dessutom har enbart ledartexter publicerade i fysiska tidningar valts på grund av redaktörens prioritering vilket däremot inte fångar ökningen av digitala publiceringar.

Kvalitativa metoder, exempelvis intervjuer eller kvalitativ textanalys, hade kunnat bidra med fördjupade insikter om redaktionella överväganden vid användning av inköpta ledartexter eller ideologiska resonemang i texterna. Dessa ansatser hade dock inneburit begränsad generaliserbarhet och ett mindre urval, då kvalitativa metoder förutsätter en mer kontextuell och tolkande analys. Förvisso är dessa områden relevanta att undersöka, men då det generellt råder en kunskapsbrist om i vilken utsträckning syndikerat innehåll köps in till lokala redaktion

i Sverige, och i synnerhet om inköpt material till lokala ledarsidor, anses en kartläggande kvantitativ studie vara en lämplig och nödvändig utgångspunkt. Genom en utökning av åren innan, under, och efter stora förändringar i medielandskapet och en undersökning av vilka ämnen som belyses kan man göra en bredare kartläggning då stora förändringar redan hade skett 2015. Det hade dessutom varit av vikt att undersöka hur andelen inköpta ledare ser ut i digitala tidningar för att få en helbild av kartläggningen.

Referenser

- Adams, Edward. E., & Baldasty, Gerald. J. (2001). Syndicated Service Dependence and a Lack of Commitment to Localism: Scripps Newspapers and Market Subordination. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 78(3), 519–532.
<https://doi.org/10.1177/107769900107800308>
- Ramel, Freddi (Programledare)., & Korbutiak, Joanna (Reporter). Bluff om gravidrobot och Ekots missvisande statistik om judars flytt till Israel (Nr. 1148). (30 augusti 2025). [Poddavsnitt]. I *Medierna*. Sveriges Radio.
<https://www.sverigesradio.se/avsnitt/expressen-och-gp-gick-pa-bluff-om-gravidrobot>
- Boumans, Jelle., Trilling, Damian., Vliegthart, Rens., & Boomgaarden, Hajo. (2018). The Agency Makes the (Online) News World Go Round: The Impact of News Agency Content on Print and Online News. *International Journal of Communication*, 12, 22.
<https://ijoc.org/index.php/ijoc/article/view/7109/2330>
- Choi, Jaewon. Royce., Kim, Su. Jung., Zhou, Yayu., & Malthouse, Edward. C. (2025). The Role of Syndicated Content in Retaining Digital Newspaper Subscribers: Evidence from Clickstream and Subscription Data. *Digital Journalism*, 1–22.
<https://doi.org/10.1080/21670811.2025.2466029>
- Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Sundell, Ann., Towns E, A., & Wängnerud, Lena. (2024). *Metodpraktikan* (6:e uppl.). Nordstedts Juridik AB.
- Facht, Ulrika. (2024). Klyftan ökar mellan land och stad. I Ulrika, Beck-Friis & Jonathan, Lundqvist (Red.), *Mediestudiers årsbok 2024 Haltande affärsmodeller & nytt mediestöd* (s. 107–120). Institutet för Mediestudier.
https://mediestudier.cdn.prismic.io/mediestudier/Z1FXw5bqstJ98DiP_omslag-arsbok-2024-merged.pdf
- Facht, Ulrika., & Falk, Elisabeth. (2025). *MedieSverige 2025*. Nordicom, University of Gothenburg. <https://doi.org/10.48335/9789189864122>
- Firmstone, Julia., & Coleman, Stephen. (2015). Public engagement in local government: the voice and influence of citizens in online communicative spaces. *Information, Communication & Society*, 18(6), 680–695.
<https://doi.org/10.1080/1369118X.2014.986180>
- Harcup, Tony. (Red.). (2014). Churnalism. I *A dictionary of journalism* (s. 53). Oxford Univ. Press. <https://doi.org/10.1093/acref/9780199646241.001.0001>
- Hellekant Rowe, Erica., & Karlsson, Michael. (2017). Lokalredaktionens betydelse. Så påverkas den lokala bevakningen när journalisterna jobbar på distans. I Lars, Truedson (Red.), *Mediestudiers årsbok – tillståndet för journalistiken 2016/2017* (s. 114–126). Institutet för Mediestudier.

- Hess, Kristy., & Waller, Lisa. (2017). *Local journalism in a digital world* (First published). Palgrave Macmillan.
https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9781137504784_A28917980/preview-9781137504784_A28917980.pdf
- Jacobsen, Dag Ingvar. (2024). Kvantitativa undersökningsdesigner. I Sten, Andersson & Johanna, Holmberg (Övers.), *Hur genomför man undersökningen? Introduktion till samhällsvetenskapliga metoder* (3:e uppl., s. 171–190). Studentlitteratur.
- Karlsson, Michael. (2025). Kvantitativ Innehållsanalys. I Mats, Ekström & Bengt, Johansson (Red.), *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (4:e uppl., s. 181–213). Studentlitteratur.
- Kungliga biblioteket. (2026a). *Nya Lundstedt Dagstidningar – förlagsnamn/förlag* [Webbsida]. kb.se.
<https://tidning.kb.se/nld/nld/main?katId=24&sortering=info&PFD=2025-01-01&PTD=2025-12-31&sok=SÖK#tab> (Hämtad 6 januari 2026)
- Kungliga biblioteket. (2026b). *Nya Lundstedt Dagstidningar – politisk tendens* [Webbsida]. kb.se. <https://tidning.kb.se/nld/nld/main?katId=24&sortering=info&PFD=2025-01-01&PTD=2025-12-31&sok=S%C3%96K#tab> (Hämtad 6 januari 2026)
- Lernfelt, Malin. (2025). *Årsredovisning för Liberala Nyhetsbyrån Aktiebolag Räkenskapsåret 2024*. Liberala Nyhetsbyrån.
- Liberala Nyhetsbyrån. (u.å.). *Om Liberala Nyhetsbyrån* [Webbsida]. Hämtad 20 november 2025, från <https://liberalanyhetsbyran.se/> (Hämtad 20 november 2025)
- Lindberg, Tobias. (2021). *Medieutveckling 2021 – Medieekonomi*. Myndigheten för press, radio och tv.
<https://mediemyndigheten.se/globalassets/dokument/publikationer/medieutveckling/medieekonomi/medieekonomi-2021.pdf>
- Lindberg, Tobias. (2025). *Svensk marknad för nyheter Ägande, utbud och* (s. 1–52). Mediemyndigheten. <https://mediemyndigheten.se/globalassets/rapporter-och-analyser/2025/svensk-marknad-for-nyheter.pdf>
- Lindberg, Tobias., & Facht, Ulrika. (2024). *Medieekonomi: Medieutveckling 2024*. Mediemyndigheten. <https://mediemyndigheten.se/globalassets/rapporter-och-analyser/medieutveckling/medieekonomi/medieekonomi-2024.pdf>
- Lycariao, Diogenes. (2024). Disentangling Public Sphere Fragmentation From Media Choice Expansion: Three Measurement Strategies and Their Implications. *International Journal of Communication*, 2024(18), 4623–4643.
<https://ijoc.org/index.php/ijoc/article/view/22773/4804>
- Malmsten, Anders. (13 december 2024). Förstör ledarsidan förtroendet för dagstidningen? *Dagens Media*. <https://www.dagensmedia.se/fordjupning-och-opinion/analys/anders-malmsten-forstor-ledarsidan-fortroendet-for-dagstidningen/>

- McCombs, Maxwell. E., & Denham, Bryan. E. (2007). *Setting the agenda: the mass media and public opinion*. Polity Press.
- McCombs, Maxwell. E., & Shaw, Donald. L. (1972). The Agenda-Setting Function of Mass Media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187. <https://doi.org/10.1086/267990>
- McQuail, Denis. (1992). *Media Performance: Mass Communication and the Public Interest*. SAGE Publications.
- McQuail, Denis. (2010). *McQuail's mass communication theory* (6:e uppl.). SAGE.
- Myndigheten för press radio och tv. (2018). Ett speglingsuppdrag för ett förändrat medielandskap 2018 (rapport) (Nr 17/03858; s. 1–35). Myndigheten för press radio och tv.
<https://mediemyndigheten.se/globalassets/dokument/publikationer/rapporter/rapporter-2015-2019/rapport-2018---ett-speglingssuppdrag-for-ett-forandrat-medielandskap.pdf>
- Nationalencyklopedin. (u.å.-b). *Ledare* [Webbsida]. NE Uppslagsverket. NE Nationalencyklopedin AB. <https://www-ne-se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/ledare?isSearchResult=true> (Hämtad 20 november 2025)
- Nord, Lars. (2022). *Ledare taktar nyhetsflödet Opinion och nyheter i fyra svenska valrörelser* (s. 63–76). Institutet för mediestudier.
<https://www.mediestudier.se/reports/valrorelsen-i-medierna>
- Nygren, Gunnar. (2003). *Granskning med förhinder: lokaltidningarnas granskning i fyra kommuner*. Demokratiinstitutet.
- Nygren, Gunnar., & Althén, Kajsa. (2014). *Landsbygd i medieskugga: nedmonteringen av den lokala journalistiken och bilden av landsbygden i Dagens Nyheter*. Södertörns högskola.
- Nygren, Gunnar., Leckner, Sara., & Tenor, Carina. (2018). Hyperlocals and Legacy Media: Media Ecologies in Transition. *Nordicom Review*, 39(1), 33–49.
<https://doi.org/10.1515/nor-2017-0419>
- Nygren, Gunnar., & Nord, Karolina. Olga. (2017). Färre nyhetsproducenter - men fler nyheter i nätverkens flöden. I Lars Truedson (Red.), *Mediestudiers årsbok: Tillståndet för journalistiken 2016/2017* (s. 32–73). Institutet för Mediestudier.
- Ohlsson, Jonas. (2006). *Partiernas press En studie av politisk opinionsbildning, svenska ledarskribenter och den "egentliga" partipressen* (Arbetsrapport Nr 39; s. 1–83). Institutionen för journalistik och masskommunikation.
<http://hdl.handle.net/2077/39725>
- Ohlsson, Jonas. (2016). *Den svenska mediemarknaden 2016: ägare, företag, medier* (8:e uppl.). Nordicom Sverige.
- Ohlsson, Jonas. (2017). *Medieekonomi – 2017*. Myndigheten för press, radio och tv.
<https://mediemyndigheten.se/globalassets/dokument/publikationer/medieutveckling/medieekonomi/medieekonomi-2017.pdf>

- Richards, Ian. (2013). Beyond city limits: Regional journalism and social capital. *Journalism*, 14(5), 627–642. <https://doi.org/10.1177/1464884912453280>
- Santana, Arthur. D., & Dozier, David. M. (2019). Mobile Devices Offer Little In-depth News: Sensational, Breaking and Entertainment News Dominate Mobile News Sites. *Journalism Practice*, 13(9), 1106–1127. <https://doi.org/10.1080/17512786.2019.1588144>
- SOM-institutet. (2023). *Svenska Medietrender 1995–2022* (Svenska Medietrender). SOM-institutet. <https://www.gu.se/sites/default/files/2023-11/43.%20Svenska%20Medietrender%201995-2022.pdf>
- Takeshita, Toshio. (2006). Current Critical Problems in Agenda-Setting Research. *International Journal of Public Opinion Research*, 18(3), 275–296. <https://doi.org/10.1093/ijpor/edh104>
- TT Nyhetsbyrån. (u.å.). *TT Nyhetsbyrån* [Webbsida]. [TT.se](https://tt.se) (Hämtad 05 januari 2026)
- Vogler, Daniel., Udris, Linards., Meissner, Florian., & Sievert, Holger. (2024). The Elephant(s) in the Newsroom: A Mixed Methods Study on the Use of News Agency Material. *Journalism Practice*, 1–21. <https://doi.org/10.1080/17512786.2024.2415541>
- Wallentin, Leo. (2025). De vita fläckarna brer ut sig – igen. I Beck-Friis, Ulrika & Rönnlid, Pernilla (Red.), *Mediestudiers årsbok 2025: Färre redaktioner & nya publikvanor* (s. 15–26). Medieinstitutet. <https://www.mediastudier.se/reports/arsboken2025>
- Wallentin, Leo., & Olsson, Martin. (2023). *Där bor journalisterna*. Institutet för mediestudier. https://www.mediastudier.se/reports/dar_bor_journalisterna_2023

Appendix

Bilaga 1 Kodschema

V1 Vem kodar?

Numerisk

1 Otto

2 Erica

3 Hanna

V2 Vilken tidning?

Numerisk

1 Södermanlands Nyheter

2 Bohuslänningen

3 Strömstads Tidning

4 TTELA

5 Hallands-Posten

6 Hallands Nyheter

7 Motala & Vadstena Tidning

8 Kristianstadsbladet

9 Ystads Allehanda

10 Trelleborgs Allehanda

11 Norra Skåne

12 Blekinge Läns Tidning

13 Gotlänningen/Gotlands Tidningar

14 Eskilstuna-Kuriren

15 Katrineholms-Kuriren

16 Strengnäs Tidning

17 Norran

18 Västerbottens-Kuriren

19 Arboga Tidning

20 Bärgslagsbladet

21 Fagersta-Posten

22 Sala Allehanda

23 Avesta Tidning

24 Borlänge Tidning

- 25 Falköpings Tidning
- 26 Skaraborgs Läns Tidning
- 27 Västgöta-Bladet
- 28 Falu-Kuriren
- 29 Gefle Dagblad
- 30 Hudiksvalls Tidning
- 31 Jönköpings-Posten
- 32 Ljusdals-Posten
- 33 Ljusnan
- 34 Länstidningen (Södertälje)
- 35 Mora Tidning
- 36 Nerikes Allehanda
- 37 Norrtälje Tidning
- 38 Nya Ludvika Tidning
- 39 Skånska Dagbladet
- 40 Smålands Dagblad
- 41 Smålandstidningen
- 42 Vetlanda-Posten
- 43 Tranås Tidning
- 44 Smålänningen
- 45 Sundsvalls Tidning
- 46 Söderhamns-Kuriren
- 47 Södra Dalarnes Tidning
- 48 Tidningen Ångermanland
- 49 Vestmanlands Läns Tidning
- 50 Värnamo Nyheter
- 51 Örnköldsviks Allehanda
- 52 Östersunds-Posten
- 53 Upsala Nya Tidning

V3 Vilket år

Numerisk

1 2015

2 2025

V4 Vecka 1 till 26	Numerisk
V5 Publiceringsdatum tecken	Datum 8
ÅÅÅÅ/MM/DD	
V6 Finns ledare	Numerisk
1 Ja	
2 Nej	
V7 Artikelstorlek	Numerisk
1 Huvudledare	
2 Kortledare	
V8 Artikelns rubrik tecken	String 90
V9 Textens skribent	Numerisk
1 Anställd av tidning	
2 Ledarredaktionen (osignerad)	
3 LNB skribent	
9 Annat	
V10 Om LNB vilken skribent?	Numerisk
1 Malin Lernfelt	
2 Mimmie Björnsdotter Grönkvist	
3 Johanna Högström Schreiber	
4 Alex Voronov	
5 Nils Puronen	
6 Olivia Lindroth Steinwall	
7 Karin Källström	
8 Elin Larsson	
9 Svend Dahl	
10 Filip Wästberg	
11 Susanne Nyström	
12 Naomi Abramowitz	
13 Csaba Bene Perlenberg	
14 Lars Kriss	

- 15 Tove Mellgren
- 16 Lisa Magnusson
- 17 Jenny Sonesson
- 18 Noad Habtemichael
- 19 Katarina Erlingsson
- 20 Theodor Coppen
- 21 Pontus Almquist
- 22 Jonathan Törnstrand

V11 Nyhetsämne (den som nämns först)

Numerisk

- 1 Politik
- 2 Företagande/ekonomi
- 3 Samhälle
- 4 Sport
- 5 Olyckor
- 6 Kultur
- 7 Underhållning
- 8 Vetenskap/teknik
- 9 Medier
- 10 Miljö
- 11 Brott
- 12 Livsstil
- 13 Krig/konflikter
- 14 Religion
- 15 Invandring
- 99 Övrigt

V12 Arena

Numerisk

- 1 Lokal
- 2 Regional
- 3 Rikstäckande
- 4 Europa
- 5 Global
- 9 Okodbart

V13 Ursprung till ledartexten**Numerisk**

- 1 Händelse
- 2 Politiskt förslag
- 3 Politiskt beslut
- 4 Statlig offentlig utredning
- 5 Rapport
- 6 Undersökande journalistik
- 7 Debatt med annan ledarredaktion
- 8 Lokalt politiskt förslag
- 9 Lokalt politiskt beslut
- 99 Annan

**V14 Sökord i artikelns brödtext
tecken****String 40****V15 Om LNB, hur många träffar i 'Svenska Tidningar' den veckan?****Numerisk**

Bilaga 2 Kodinstruktioner

V1 Kodare

För varje tidning har det angetts numeriskt vem som kodar från 1–3, siffran är konsekvent för båda åren.

V2 Vilken tidning?

Varje artikel har kodats utifrån vilken tidning den är publicerad i. De 53 utvalda tidningarna har tilldelats nummer 1–53 utifrån dess placering i listan med prenumererande tidningar från chefredaktör och VD Malin Lernfelt.

V3 År

Varje tidning har kodats med vilket år tidningen är från. Där 1 motsvarar 2015 och 2 motsvarar 2025.

V4 Vecka

Varje tidning har kodats med ett veckonummer mellan 1 och 26, då det är första halvåret för 2015 respektive 2025 som studerats.

V5 Publiceringsdatum

Varje tidning har kodats utifrån publiceringsdatum angivet i åtta tecken, ÅÅÅÅ/MM/DD.

V6 Finns ledare?

För varje tidning har det kodats om det finns en ledartext på sin ledarsida. Variabeln är binär där 1 motsvarar ja och 2 motsvarar nej. Om tidningen inte har en ledarartikel, avslutas kodningen för kodningsenheten.

V7 Artikelstorlek

Varje ledartext har bedömts utifrån vilken placering och hur stor plats den har på sidan. I bedömningen har mängden text (helsida/halvsida/spalt), rubrikens storlek och artikelns placering tagits i beaktning och kodats numeriskt. Ledartexterna har kategoriserats antingen som en *huvudledare* eller en *kortledare*.

V8 Artikelns rubrik

För varje ledartext kodas dess rubrik. Detta kodas med en stringvariabel.

V9 Artikelns skribent

För varje ledartext kodas dess skribent. I de fall då det ändå finns ett namn som går att härleda till exempelvis en frilansare, journalist anställd vid en annan tidning eller någon form av gästskribent kodas det som nummer 9. För de texter som helt saknar skribent och där det i vidare sökning inte framkommer något namn och således inte går att avgöra om det är en anställd hos LNB kodas det som 99, det vill säga okodbart.

1 Anställd av tidning

2 Ledarredaktionen (osignerad)

3 LNB skribent

9 Annat

99 Okodbart

V10 Om LNB - vilken skribent?

Om artikeln är signerad med en LNB-skribent kodas denna artikel numeriskt utifrån vilken skribent det är från listan.

V11 Nyhetsämne

Varje artikels huvudsakliga eller mest framträdande nyhetsämne har kodats utifrån en samlad bedömning av dess rubrik, brödtext och eventuella bilder. Denna variabel har kategoriserats utifrån 16 olika nyhetsämnen som formulerats brett utifrån för att kunna rymma ett bredare spektrum av artiklar. Vid de tillfällen en artikel tycks handla om fler än ett nyhetsämne har det mest framträdande av dem, utifrån rubrik, innehåll och eventuella bilder, varit det artikeln kodats som. De artiklar som inte kunnat kategoriseras under något nyhetsämne har kodats som "99", i övrigt.

V12 Geografiskt område

Samtliga artiklar har kodats utifrån vilket geografiskt område den tycks tillhöra, utifrån sex kategorier. Kategorin 'Lokal' avser tidningens närmsta bevakningsområde, exempelvis en kommun eller liknande, medan regional avser ett helt län eller i vissa fall landskap. Artiklar som har nordiskt (ej Sverige) eller europeiskt ursprung har kodats som Europa men där vissa artiklar som visserligen tar plats i Europa, har kodats som 'Global' om en global aktör fått stort utrymme i artikeln, som exempelvis Rysslands invasion av Ukraina, där USA har en betydande position.

V13 Ursprung till ledartexten

Utifrån vad som gett upphov till att artikeln har skrivits, har respektive artikel kodats utifrån om det exempelvis varit ett politiskt förslag eller en publicerad rapport. Lokala politiska förslag och beslut har kodats separat från beslut eller förslag från riksdag och regering eftersom de har större betydelse för den lokala opinionen.

V14 Sökord i artikelns brödtext

För att se om artikeln har blivit publicerad i flera olika tidningar har ett unikt sökord från artikelns brödtext valts ut, som sedan sökts på i samtliga tidningar som har ett avtal med LNB under den kodade veckan. Sökorden kan vara enskilda ord eller en söksträng med flera ord som ramats in med citattecken.

V15 Om LNB, hur många träffar i 'Svenska Tidningar' den veckan?

Baserat på hur många träffar samma artikel visas utifrån det valda sökord eller den söksträngen fick den veckan – vilket hämtades från ursprungsartikeln – har dessa summerats och kodats i V15.

Bilaga 3 Förteckning över vilka tidningar som kodats och när

2015

Vecka	Erica	Hanna	Otto
1	Västgöta-Bladet	Vetlanda-Posten	Kristianstadsbladet
2	Jönköpings-Posten	Vestmanlands Läns Tidning	Eskilstuna-Kuriren
3	Nerikes Allehanda	Hallandsposten	Värnamo Nyheter
4	Avesta Tidning	Norra Skåne	Skånska Dagbladet
5	Bohuslänningen	Söderhamns-Kuriren	Falu-Kuriren
6	Länstidningen Södertälje	Strömstads Tidning	Hallands Nyheter
7	Norran	Örnsköldsviks Allehanda	Hudiksvalls Tidning
8	Smålänningen	Blekinge Läns Tidning	Smålands-Tidningen
9	Sala Allehanda	Motala & Vadstena Tidning	Ystads Allehanda
10	Strengnäs Tidning	Mora Tidning	Tidningen Ångermanland
11	TTELA	Norrtelje Tidning	Östersunds-Posten
12	Trelleborgs Allehanda	Gefle Dagblad	Södra Dalarnes Tidning
13	Södermanlands Nyheter	Ljusnan	Nya Ludvika Tidning
14	Bärgslagsbladet	Katrineholms-Kuriren	Norrtelje Tidning
15	Borlänge Tidning	Västgöta-Bladet	Värnamo Nyheter
16	Kristianstadsbladet	Nerikes Allehanda	Söderhamns-Kuriren
17	Hallands-Posten	Jönköpings-Posten	Blekinge Läns Tidning
18	Bohuslänningen	Skånska Dagbladet	Smålänningen
19	Hallands Nyheter	Ljusdals-Posten	Mora Tidning
20	Norra Skåne	Avesta Tidning	Skaraborgs Läns Tidning
21	Tidningen Ångermanland	Ystads Allehanda	Hudiksvalls Tidning
22	Arboga Tidning	TTELA	Örnsköldsviks Allehanda
23	Vetlanda-Posten	Strengnäs Tidning	Sala Allehanda
24	Södermanlands Nyheter	Gotlänningen/Gotlands Tidningar	Kristianstadsbladet
25	Norrtelje Tidning	Sundsvalls Tidning	Värnamo Nyheter
26	Gefle Dagblad	Ljusnan	Arboga Tidning

2025

Vecka	Erica	Hanna	Otto
1	Skånska Dagbladet	Sundsvalls Tidning	Vestmanlands Läns Tidning
2	Strömstads Tidning	TTELA	Falköpings Tidning
3	Gefle Dagblad	Länstidningen Södertälje	Tranås Tidning
4	Falköpings Tidning	Norrtelje Tidning	Söderhamns-Kuriren
5	Norra Skåne	Blekinge Läns Tidning	Fagersta-Posten
6	Jönköpings-Posten	Ljusnan	Södradalarnas Tidning
7	Arboga Tidning	Falu-Kuriren	Östersunds-Posten
8	Kristianstadsbladet	Smålands Dagblad	Vetlanda-Posten
9	Arboga Tidning	Västgöta-Bladet	Nerikes Allehanda
10	Södermanlands Nyheter	Västerbottens-Kuriren	Smålänningen
11	Gotlänningen/Gotlands Tidningar	Smålandstidningen	Södra Dalarnes Tidning
12	Västerbottens-Kuriren	Nya Ludvika Tidning	Smålänningen
13	Kristianstadsbladet	Gotlänningen/Gotlands Tidningar	Sala Allehanda
14	Eskilstuna-Kuriren	Västgöta-Bladet	Skånska Dagbladet
15	Bohuslänningen	Västerbottens-Kuriren	Smålandstidningen
16	Bohuslänningen	Arboga Tidning	Vestmanlands Läns Tidning
17	Västerbottens-Kuriren	Motala & Vadstena Tidning	Nya Ludvika Tidning
18	Kristianstadsbladet	Norran	Skaraborgs Läns Tidning
19	Falu-Kuriren	Skånska Dagbladet	Smålands-Tidningen
20	Sala Allehanda	Skaraborgs Läns Tidning	Nerikes Allehanda
21	Ystads Allehanda	Strengnäs Tidning	Norran
22	Västerbottens-Kuriren	Arboga Tidning	Vetlanda-Posten
23	Västerbottens-Kuriren	Skånska Dagbladet	Vestmanlands Läns Tidning
24	Katrineholms-Kuriren	Smålänningen	Södra Dalarnes Tidning
25	Södermanlands Nyheter	TTELA	Trelleborgs Allehanda
26	Katrineholms-Kuriren	Norrtelje Tidning	Tranås Tidning

Bilaga 4 Tidningar Liberala Nyhetsbyrån har avtal med 2025

Södermanlands Nyheter

Bohusläningen

Strömstads tidning

TTELA

Hallands-Posten

Hallands Nyheter

Motala & Vadstena Tidning

Kristianstadsbladet

Ystads Allehanda

Trelleborgs Allehanda

Norra Skåne

Blekinge Läns Tidning

Gotlänningen/Gotlands Tidningar

Eskilstuna-Kuriren

Katrineholms-Kuriren

Strengnäs Tidning

Norran

Västerbottens-Kuriren

Arboga Tidning

Bärgslagsbladet

Fagersta-Posten

Sala Allehanda

Avesta Tidning

Borlänge Tidning

Falköpings Tidning

Skaraborgs Läns Tidning

Västgöta-Bladet

Falu-Kuriren

Gefle Dagblad

Hudiksvalls Tidning

Jönköpings-Posten

Ljusdals-Posten
Ljusnan
Länstidningen Södertälje
Mora Tidning
Nerikes Allehanda
Norrtälje Tidning
Nya Ludvika Tidning
Skånska Dagbladet
Smålands Dagblad
Smålands-Tidningen
Vetlanda-Posten
Tranås Tidning
Smålänningen
Sundsvalls Tidning
Söderhamns-Kuriren
Södra Dalarnes Tidning
Tidningen Ångermanland
Vestmanlands Läns Tidning
Värnamo Nyheter
Örnsköldsviks Allehanda
Östersunds-Posten
Upsala Nya Tidning

Bilaga 5 Artiklar med ursprung "händelse"

Artiklar med ursprung "händelse" 2015 & 2025, fördelat på geografiskt område (procent)

	2015	2025
Lokal	15	17
Regional	13	15
Rikstäckande	48	47
EU	12	4
Global	10	17
Okodbar	2	0
Summa	100	100
Antal	252	247

Kommentar: Sammanställning av 499 kodade artiklar med ursprung "händelse" för de första 26 veckorna under år 2015 och 2025. Kolumnerna visar vilket år artiklarna är från, medan raderna visar vilket geografiskt område artiklarna riktar sig till.

Bilaga 6 LNB-artiklar med flest antal återpubliceringar

Rubrik	År	Ämne	Område	Upphov	Åter-publiceringar
"KD har redan haft sin ideologiska urladdning"	2015	Politik	Rikstäckande	Händelse	23
"Nu måste Liberalerna börja kämpa för sin överlevnad"	2025	Politik	Rikstäckande	Händelse	23
"Gårdsförsäljningen är ett skratt som fastnar i halsen"	2025	Samhälle	Rikstäckande	Politiskt beslut	23
"Vem ska rädda liberalerna?"	2025	Politik	Rikstäckande	Händelse	22
"Steg framåt i kampen mot hedersförtryck"	2025	Brott	Rikstäckande	Politiskt förslag	22